

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos pekt sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár pekt sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1909.

VELEJÓZSÁGOS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, november 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Holtponon.
- A közös hadsereg léghajója.
- Ellített ügyvéd.
- Szántó Izidort szabadlábra helyezték.
- A ciankális főhadnagyot Bécsbe szállították.
- Gyilkos merénylet egy tábornok ellen.
- Radó Károly dr. temetése.
- Válópőr a kicserélt kabát miatt.
- Kecskeméthy Győző nyomában?
- Radó Károly a síófoki viharban.
- Tarkaságok.

A hadsereg és a magyarság.

— Bécsi levél. —

Arad, november 29.

Mint ahogy a recitáló betegség a régi bajnak összes tüneteit újra kiönti, úgy térnek vissza az új válságokban a régiak jelenségei, problémái. Ezek között leginkább tipikusak a katonai kérdések. A gazdasági ügyektől forró politikai helyzet testén egyszerre kiütöttek ezek, s mint azelőtt, most is a kibontakozás erősebb akadályai közé tartoznak. Alkalmam volt erről egy magasállású magyar katonai személylyel beszélni, akinek szavai bizonyára érdekes világot vetnek a katonai kérdések mai állapotára:

— A lapok feltűnő sokat foglalkoznak a századnyelv kérdésével, amely állítólag Andrássy Gyula gróf követelése lenne. Nem mérném hatá-

rozottan állítani, hogy a századnyelv valósággal benn van az őfelségével folytatott tárgyalások anyagában; de ha így is van, nem találok igazi okot, hogy a magyarság érdekében ahhoz ragaszkodjanak. Mert a századnyelv ott, ahol keresztülvihető, már meg is van; ahol még ma nincs, ott megvalósíthatatlan. A magyar nyelvű legénységből álló ezredekben, pl. a huszárezredekben a legénységgel való érintkezés ma is magyarul történik, amint hogy másként nem is történhetik. Ott azonban, ahol tulnyomóan, vagy egészen nemzetiségi területről egészítik ki az ezredet, ott a magyar századnyelv megvalósítása legyőzhetlen nehézségekbe ütközik. Hiszen vannak honvédezredek, vagy zászlóaljok is, amelyekben a legénységgel kénytelenek magyarul érintkezni, mert másként nem értenék meg. Ez sokkal nehezebb a kommandó kérdésénél: ez csak egyes szavak megtanulását teszi szükségessé, ami csak megy. A magyar századnyelv azonban azt kívánja meg az oláh, tót, szerb bakától, hogy teljesen tanulja meg a magyar nyelvet. Ez bizony jó lenne, ha így lenne, de már csak azért is nehéz, mert a nemzetiségi ezredben a legénység egymás között csak a maga nyelvét használja s így hiányoznák az állandó beszédgyakorlat, amely különösen a kisebb intelligenciájú, grammatikát nem tanuló elemeknél valamely nyelv el-sajátításához szükséges.

— A hadsereg magyarosítása érdekében sokkal jelentősebb lenne, többre vezetne a *hadkiegészítő kerületek új beosztása*. Amint a képviselőválasztásoknál csökkenteni lehet a nemzetiségek erejét a kerületek alkalmas beosztásával, ugyanolyan módon lehet a hadsereg kellő beosztásával a magyar eiem tulsúlyát is biztosítani. Mert a hadkiegészítő-kerületek tulnyomóan a vármegyék szerint vannak beosztva. Ezen kellene módosítani, a tiszta magyarokta és a nemzetiségi vármegyék egybevonásával, új beosztásával, amelyek mellett el lehetne érni azt, hogy az ily módon kiegészített ezredek nagy részében a magyar és magyarul tudó legénység legyen tulsúlyban, számbeli többségben. A kérdés nem egészen új, sőt úgy tudom, nemrégiben meg is jelent egy tervezet, amely a hadkiegészítő kerületek ily nézőpontból való beosztását elég célszerűen igyekezett megoldani. Ha ilyen ezredek lennének, ezekben önként alakulna ki a magyar századnyelv, minthogy mindezeket, fegyverforgatásra ép úgy, mint az olvasásra, első sorban csak a maga nyelvén lehet oktatni. S ez a reform aligha találna a magasabb katonai körök és a korona ellenzésére, mert a *hadsereg egységét* nem bolygatná meg, s talán a nemzetiségek részéről se fogadnák olyan fölzudulással, mint a minőtől a magyar századnyelv behozatala ese-

A kászonházi tanító.

Irta: Sebők Zsigmond.

— Ma eljönnek a szomszéd tanítók, — mondotta a házigazdám, aki egy alföldi nagy tanyai területen öntözgette a tudomány szerény plántáját.

— Kik jönnek?

— Az ásothalmi, a feketeháti meg a kászonházi.

Már nem tudom, nevenapja volt-e házigazdámnak, vagy egyéb ünnepi alkalmatosság adott titlust a vendéglátásra.

— Messziről jönnek? — kérdeztem.

— No, az ásothalmi nem. Az, ha jól lépeget, tíz óraker indulhat, hogy ebédre itt legyen. A feketeházi is megérkezik idején, ha mindjárt utnak eredt, amint letette a bögrét, melyből a reggeli tarhóját kanalazta. Hanem a kászonházi! Annak ugyan meg kell hajszozni az apostolok lovait. Annak már hajnalban kell inditnia.

Az a hely, ahová a vendéget várták, tanyai iskola volt. Egyszerű zsindeyes ház, előtte feszület meg harangláb. Vasárnap volt, hát mély csend borult az iskolára. No, ilyenkor hétköznap sem épen bangos, mert a mezei munka idején otthon fogják a gyereket. Most, vasárnap, mintha minden aludnék a pusztán. A homokos út érintetlen szüz folyó gyanánt fehérlett s a buckai szőlőből elhagyatottan sötétlett ide váza a csőszállványának. Nem hallatszott egyéb a nyárfalevelek föl-fözluduló zörgésénél,

mikor a kósza szélben egyszerre úgy megindultak, mintha világgá akarnának repülni.

Nem sokkal dél előtt kiállt a házigazdám a liceum-sövény elé és beárnyékozván kezével a szemét, szétkémlelt a laposságon:

— Jönnék már, — mondotta.

Csakugyan érkeztek. Három felől. Az egyik keletről, a másik nyugatról, a harmadik valahonnan délről. Hanem én meg nem látom őket, ha a gazdám nem figyelmeztet rájuk.

— Látja, ott a hármás jegenyénél azt a vékony árnyékot? Olyan, mintha lebegne a levegőben, vagy mintha apró fehér felhőcskéken járna. Az az ásothalmi kolléga. Az a fehérség alatta a kamáslija. Arra délről a feketeháti ballag. Ott, az a mozgó kis szürke gomba! Csupa fej, azaz paraplé, mert az parapléval sétál. No, ezek már közel járnak. Hanem ott nyugaton, szinte az éghajlatnál, csak egy kis fekete pont látszik. Az is ember. Azaz, hogy nem épen ember (tette hozzá kesernyés tréfával), csak tanyai tanító. Az a szegény kászonházi. Hát annak van még egy kis sétája idáig.

Az ásothalmi tanító lassankint megnőtt, az árnyék testté sűrűsödött és látni lehetett, hogy mint gázolja a homokot. Hosszu lépéssel, jókedvűen. A kalapja is félre volt csapva. Amint egy-egy tanya mellett elhaladt, úgy tetszett, hogy valami láthatatlan ellenséggel hadakozik. Hosszu botot körben forgatott maga körül. Olykor le is guggolt, aztán hirtelen fölemelke-

dett, mintha ugrásra készülné. Nyilván ijesztgetett valamit.

— Hehe, — nevetett a házigazdám — bajban az atyafi. A tanyai kutyák pályáznak a kamáslijára.

Amint közelebb ért, hallani lehetett a kutyák csaholását. Egyik tanya ebtársadalma a másikkal adta át az embert. Három-négy elnyuladező árnyék kísérte a tanya széleiig, ahol már hivatalos komolysággal várta a szomszéd tanya csaholó népsége. Így közeledett folytonos zenebona közt, akár valami potentát. Csak épen hogy kutyaugatás kísérte mozsárdörgés helyett.

— Ep-e még az ikrád? kiáltotta elébe a házigazdám.

— Csaknem ép, — felelte vissza vigan az érkező. — Csiba te! (Az utóbbi fölszólítás a mi komondorunknak szólt, mely szintén élénken érdeklődött a botrányt okozó lábszárvédő iránt.)

Kiesi arcú, fekete bajuszu, sovány fiatal ember volt. Az Ádám-csutkájára — amint mondták — kulacsot lehetett volna akasztani. Hanem gavallérosan öltözködött. A kis, kackiás kabátja alig ért a háta közepén túl és a kockás nyakkendője óriási csokorba volt kötve. A cipőjéről elegáns mozdulattal leverte a homokot, — hogy a következő percben még vastagabban ellepje.

— Van-e kártya? — kérdezte.

— Van.

— Hát savanyuviz?

tén tartanak. Az ily módon beosztott hadsereg még a német vezényleti nyelv mellett is azzá válhatna, a mi nek a nemzeti hadseregért hevülők óhajják: a magyarosítás eszközévé.

Nemzetiségi képviselők tanácskozása Aradon. A „Tribuna“ ünnepes házavátására Aradra jött nemzetiségi képviselők vasárnap délelőtt a „Tribuna“ helyiségében politikai tanácskozást tartottak. Az értekezleten a képviselők a nemzetiségi pártnak a válsággal szemben tanusítandó magatartását beszéltek meg, de határozatot nem hoztak, mert megakarják várni a helyzet kialakulását. Vasárnap este a képviselők tiszteletére társasvacsera volt. Ma délben a vendégek elutaztak.

Nagy Sándor beszámolója Nagylakon. Nagy Sándor dr., a nagylaki kerület függetlenségi- és 48-as párti országgyűlési képviselője vasárnap tartotta beszámolóját Nagylakon. A beszámolóra leutaztak Justh János, Szokoly Tamás, Buza Barna és Szász József országgyűlési képviselők. Schaller József helyi pártelnök üdvözlő beszéde után Nagy Sándor dr. vázolta a politikai helyzetet, kifejtve, hogy a függetlenségi- és 48-as párt rendületlenül kitart Kossuth Lajos eszméi mellett és harcol az önálló banknak 1911-re való felállításáért. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Szokoly Tamás, Buza Barna és Szász József buzdította a választókat lelkes küzdelemre. A népgyűlés erre bizalmat szavazott Nagy Sándornak és távirattal üdvözölte a párt vezérét, Justh Gyulát.

A pécskai kerület csatlakozása a Kossuth-párthoz. Pécskáról jelenti tudósítónk: Vasárnap délben a pécskai polgári körben ebéd volt, amelyen a pécskai kerület függetlenségi polgárai számosan jelentek meg. Aradról ott voltak Friebeisz Miklós, az aradmegyei egyesült ellenzék elnöke, Purgly János, Vársárhelyi Józsi és Verzár István. Az ebédet abból

az alkalomból hívták össze, hogy Vársárhelyi Dezső képviselő beszámoljon arról, miért csatlakozott Kossuth Ferenc pártjához? A képviselő hosszabb beszéd keretében indokolta ezt meg, amit a függetlenségi polgárok helyeslőleg vettek tudomásul.

Holtponton.

Tisza gróf missziója megszűnt

Távirati tudósítás.

Arad, november 29

A politikai helyzetben az utóbbi két napban sem történt változás. A válság tovább tart és a helyzet napról-napra tarthatatlanabbá válik. Tisza István gróf szereplése megszűnt és a válságból való kibontakozás fonalát újból Wekerle vette a kezébe.

Ma délben minisztertanács volt, amelyen azonban három miniszter nem vett részt, mert nem tartózkodnak a fővárosban. A minisztertanács végleges határozatot csak akkor fog hozni, ha Andrássy gróf Budapestre visszaérkezik. A mai minisztertanácson Wekerle a saját és Tisza gróf kihallgatásáról tette meg jelentését. Elmondotta, hogy a helyzet rosszabbodott. Az illetékes bécsi körök ugylátszik azon dolgoznak, hogy minden békés kibontakozási kísérletet megakadályozzanak. A kormány helyzete tarthatatlan és a jelenlegi viszonyok között a kormány még indemnitást sem kérhet.

Mai tudósításunk ez:

Tisza szereplése megszűnt.

Budapesti tudósítónk jelenti: Tisza István gróf vasárnap reggel Budapestre érkezett és a tegnapi nap folyamán felkereste Lukács Lászlót és Fejérváry Géza bárót, akikkel hosszasan értekezett. Politikai körökben elterjedt hírek szerint Tisza István nem kapott a királytól megbízatást kormányalakításra. Még homo re-

giusként se szerepel, hanem — mint a bécsi lapok írják — „homo informativus“ megbízatása van, akiknek az a dolga, hogy az egyes államférfiakkal tárgyalva, kellő tájékoztatást szerezzen magának a politikai helyzet felől és azután tapasztalatairól a felségnek jelentést tegyen. Tiszának ma is az az álláspontja, hogy a kibontakozást a többséggel kell megkísérelni.

A rendszerint jól értesült Esti Ujság írja:

Tisza gróf szereplése tegnap teljesen befejezést nyert. A kihallgatás különben a kormány javaslatára történt. A volt miniszterelnök most is azon az állásponton volt, hogy a megoldást csak a jelenlegi kormány tagjai hozhatják létre. Mikor Wekerle Sándor Tisza gróf meghívását javasolta, tudta, hogy a király előtt Tisza nem fog mást előterjeszteni, mint amit már egyszer mondott és éppen ez volt a célja. Tisza gróf semmiféle megbízást nem kapott a királytól, amit külsőleg is dokumentál az a körülmény, hogy már el is utazott a fővárosból. Tisza gróf kihallgatása után Wekerle kéréte magához a király és hosszas kihallgatásával mintegy demonstrálni akarta, hogy ragaszkodik a mostani kormányhoz. További kihallgatások egyelőre nincsenek tervbevéve, ilyenekre nézve a miniszterelnök nem is tett javaslatot. Ma is teljes a bizonytalanság az egész vonalon.

A P. L. Tisza gróf missziójáról ezeket írja:

Tisza gróf ragaszkodik továbbra is eddigi álláspontjához. Ezt az audiencián ki is fejtette a király előtt: hogy tudniillik az összes hatvanhetes pártok tömörítésének ideje még nem érkezett el. Ezért ajánlatos, minthogy a király alkotmányosan akarja megoldani a válságot, hogy a válság megszüntetésére a jelenlegi kormány kinevezésével tegyenek kísérletet. Más megoldás elképzelhetlen. A bank és katonai kérdések egy időre való kikapcsolásával talán a jelenlegi kormánynak is sikerülne szánálni a helyzetet.

Félhivatalosan Tisza István gróf tanácskozásairól és elutazásáról a „Bud. Tud.“ ezt a jelentést adta ki:

Tisza István gróf, aki vasárnap reggel 7 óra 50 perckor Bécsből visszaérkezett Budapestre, a tegnapi nap folyamán többrendbeli tanácskozást folytatott Délelőtt Andrássy Gyula

— Az is akad.
— Hát a tekintes asszony hol van?
— Kicsoda te? — csodálkozott a házigazdám, aki legényember volt. Öreg legény.
— A tekintetes asszony. Csak megházasodtál, amióta nem láttalak?
— Volt eszemben. Ki temetkezne el ide hozzám a homokba?
Az ásatásaim tanító kárvalottan nézett a fehér kamáslijára. Azt bizony ezután is csak a tanyai ebek fogják méltányolni.
— Mit csináljak én ebben a sivatagban, ha egyitek sem házasodik meg? — dohogott. Aztán kissé megvigasztalódott hangon tette hozzá: Hát elengedem az asszonyt, hanem lássuk az ebédet!
— Mindjárt itt lesz a többi is. Amott jön már Gábor a Feketehátról, meg Radnyai Kászonházáról.
Hát jöttek. Egyszer csak megszólalt egy hang a sövény mellett:
— Dicsértessék!
Ott állott a szürke parapló alatt a feketeháti tanító. Kis, köpecs ember. Ragyavert, borostás arc. Elhanyagolt öltözet. Homlokán mint valami koszoru csillog az izzadság gyöngye. Liheg.
— Van-e savanyuz? — kérdezte levegőért kapkodva.
— Van.
— Hát kártya?
— Akad az is.

— Azért. Aztán visszahoztam a könyvet is. A lányom küldi. Már elolvasta.
Rongyos táblájú könyvet vett ki a zsebéből és átadta a házigazdámnak. Degré Alajosnak valamikor az ötvenes években megjelent regénye volt.
A ház előtt, az árnyékban, kis asztal volt, meg székek. A köpecs alak letelepedett a székre és ott zihált egy darabig. Szemét végigjártatta rajtuk és valami fény csillant meg benne.
— Csak hogy megint emberek közt vagyok! — mormogta. — Három hónapja nem láttam intelligens embert a lányomon kívül. A lányom pedig...
Legvintett a kezével.
Hát perze, hogy elkeseredik szegény. Persze, hogy a nyakamon vénül meg. Ki is koptatná a cipőjét a szegény tanyai tanító háza körül? János öcsém se mutogatja a kamásliját nálunk.
János öcsém hirtelen lesütötte a szemét és szemérmesen igyekezett eltüntetni a kacér láb-szárvédőt.
— Oh, kedves bátyám, én oly gyakorlatlan vagyok hölgytársaságban, — rebegte — aztán sok a dolgom... tudja, a kötelességtudó pedagógus...
A feketeháti nagyot nevelt.
— Jól van, jól van, öcsém. Igazad van. Bár én se sétáltattam volna a kamásliját a lányos házak körül annó valamikor.
Épen az ebédhez ültünk, mikor szinte észrevétlenül belépett a kászonházi tanító. Sze-

lid arcu, alázatos ember. Poros volt és bizonyosan fáradt (mert hiszen hajnal óta talpon volt), de nem nagyon látszott rajta. Inkább elevennek, fölindultnak és szinte boldognak tetszett.

— Hálás vagyok, tisztelt kolléga, — mondta házigazdám, — hogy szíves volt meghívni e nagyrabesült vendégkoszoruba. Éz életemnek a legszebb emléke leend.

Látnivaló volt, hogy a kászonházi tanító cikornyásan szeretett beszélni. Egészen az ötvenes-hatvanas évek stílusában. Hogy jobban szemügyre vettem, láttam, hogy minden olyan ósdi, szinte penészesen avult benne: az arca, a viselkedése, a hangja. Pedig nem volt éppen öreg ember. Ugy az ötvenen túl járhatott néhány évvel. De, ugylátszik, ott az ő pusztai iskolájában, abban a nagy egyedüliségben megrekedt az ifjúkori olvasmányainál és azokhoz idomult a lelke és a külseje is.

— Mindenkor örömmel látjuk, Radnyai bácsi, — mondotta a házigazdám. — Üljön csak ide mellém. Ide ni! Ide, ide!

A kászonházi tanító ugyanis mindenáron az asztal végére akart telepedni és csak karhatalommal lehetett a korát megillető helyre hurcolni. Egyre mentegetőzött:

— De kérem, tisztelt kolléga, nagyon is tudatában vagyok én csekély szerénységemnek. Oh, oh, hiszen én a népnevelői karnak a legérdemtelenebb tagja vagyok... a legelmaradtabb tagja... mig önök... önök...

Mikor végre leültették, feszesen és szinte

gróffal találkozott s vele hosszabb ideig értekezett. Délután Tisza Lukács László gróf belső titkos tanácsossal folytatott megbeszélést, este pedig a barátai körében időzött. Tisza István gróf szerepe ezzel egyelőre véget ért. Tisza gróf az elmúlt éjjel Zsukra utazott s ott szándékozik maradni december 5-ig.

Tisza gróf kijelentései.

Tisza grófnak a királynál történt kihallgatása után, egyes lapok a legkülönbözőbb nyilatkozatokat adtak Tisza szájába. A gróf a P. L. tudósítója előtt megcáfolta ezeket a közléseket és az alábbi három pontban körvonalozta kijelentéseit:

1. Sohasem mondtam, hogy a koalíciónak meg kell ennie amit főzött, mert ha a szakács rossz, nem a szakács, hanem a gazda eszi meg az ételt.

2. Sohasem ismertem és nem is fogom ismerni azt a szempontot, hogy becses éneket a hazának konzerváljam.

3. Eljárásomban nem ismerem más irányt, mint a közérdeket. Ha a közérdek azt kívánja tőlem, hogy azokkal menjek együtt, akik a legutóbbi multban legszenvedélyesebb ellenségeim voltak, úgy ezt is minden habozás nélkül megtenném.

Tisza gróf ezután megcáfolta a Justh kihallgatásra való ajánlásáról terjesztett híreket is.

Miniszterek tanácskozása.

Budapesti tudósítónk jelenti: A kereskedelmi miniszteriumban ma délelőtt Wekerle, Kossuth, Jekelfalussy és Josipovich miniszterek másfélóráig tartó miniszteri megbeszélést tartottak.

SPORT.

+ Birkózó és súlyemelő mérkőzést rendez a „Toldi” klub december hó 5 én (vasárnap), amelyre az összes aradi sportegyletek tagjai meghívást kaptak. Az első jelekből ítélve érdekes küzdelmek lesznek, különösen a súlyemelésben várható meglepetések. A mérkőzésre, amely vasárnap délután 5 órakor lesz, vendégeket szívesen lát a rendező egyesület. A mérkőzés az egyesület helyiségében, az izraelita fiúiskola tornatermében lesz.

A közös hadsereg léghajója.

„Parceval” sikeres utja. — Kutassy újabb balesete.

Távirati tudósítás.

Arad, november 29.

A tegnapi és a mai nap megint több érdekes eseményt hozott a repülés krónikájának. A legnevezetesebb ezek közt a közös hadügyi kormány most vásárolt léghajójának, a *Parceval* nak gyönyörűen sikerült felrepülése. A léghajó holnap ismét felszáll és pedig igen hosszú utra, melynek jó része Magyarországra esik.

Ugyancsak mai távirat jelenti, hogy Kutassy Ágost dr. repülőgépét újabb baleset érte. Hasonló sorsban részesült egy osztrák aviatikus is.

Az aviatika e legújabb eseményeiről itt következnek tudósításaink:

Az osztrák-magyar hadügyi kormány által körülbelül fél millió koronáért megvásárolt *Parceval* léghajó vasárnap Bécsbe érkezett. A katonai léghajónak, mielőtt a kormány átvénné, próbafelszállást kell végezni. Ez a próbafelszállás mára volt tervezve, de a rossz idő miatt holnapra marad. A hivatalos felszállás előtt azonban a ballon vasárnap több pompásan sikerült utat tett. A léghajó egész Bécsét átröpülte és mindenütt óriási közönség nézte a ballont. A király, akit értesítettek a léghajó felszállásáról, a Burgból nézte végig az ott több gyakorlatot végző léghajót, mely ezután a Szent-István torony felé röpült. Fél órai ut után a ballon a legnagyobb gyorsasággal a külvárosok felett röpült el, majd három órai gyakorlatozás után teljesen simán leszállott a fischamandi ballonesarnokba. A máriól holnapra halasztott utnak a kikötés szerint legalább 1000 méternyi magasságot és 8 óra alatt 260 kilométer távolságot kell elérni. Az ut legnagyobb részét Magyarországon fogja végezni, még pedig Pozsony irányában és valószínű, hogy holnap a déli órákban kedvező idő esetén Budapest felett is megjelenik.

Sokkal szerencsétlenebbül sikerült, mint Budapestről táviratozzák, Kutassy Ágost dr.-nak mai kísérletezése. A magyar aviatikust ma is-

mét — immár negyedszer — baleset érte. Kutassy délután három órakor nagy közönség jelenlétében a Rákosmezőn akart felszállani, de gépe, melyben ő maga foglalt helyet, valószínűleg hibás kormányzás folytán, a pálya szélén nekiment egy fának, úgy, hogy a gép jobboldala teljesen letört. Kutassynak semmi baja sem történt, de 8—10 napig eltart, míg gépét rendbehozta.

Nem volt szerencsésebb nála egyik osztrák bajtársa, Anika százados sem. A százados ma délután a semmeringi mezőn egy Blériot-tól vásárolt gépen felszállott. Mindjárt az első percnél azonban a gépet megkapta a szél és a földre dobta. A gép szárnyai erősen megsérültek.

Elítelt ügyvéd.

Fegyelmi tárgyalás az aradi kamara előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 29

Sulyos ítéletet hozott ma délután az aradi ügyvédi kamara fegyelmi bizottsága egy volt aradmegyei, később vajdahunyadi ügyvéd és tiszti ügyész visszaélései ügyében. A kamara egy évre felfüggesztette az ügyvédség gyakorlatától Nemes Zoltán dr.-t azért, mert egyik ügyfelének behajtott követelését visszatartotta és ügyfelét tudatosan félrevezette.

Nemes Zoltán dr. régebben Nagyhalma-nyon ügyvédeskedett, majd Vajdahunyadon nyitott irodát, ahol a román jelölttel szemben tiszti ügyésznek is megválasztották. Nem sokkal ezután már több feljelentés érkezett ellene az aradi kamarához, amely két ízben pénzbüntetésre, legutóbb pedig ügyvédi gyakorlatától való hat hónapi felfüggesztésre ítélte. Az utóbbi időkben már nem is folytat ügyvédi gyakorlatot.

Az a fegyelmi ügy, melyet ma Szalay Károly elnökletével tárgyalt a kamara fegyelmi bírósága, még 1903-ra nyulik vissza. Akkor történt, hogy Pázsit Pál dr. kiskunhalasi ügyvéd megbizta Nemes Zoltán dr.-t, hogy Szabó Mihály ügyfele részére hajtsa be 217 korona követelést Tóth János vajdahunyadi lakostól. Nemes — Pázsit feljelentése szerint — a követelés erejéig lefoglalta és felvette a vajdahunyadi „Cor-

mozdulatlanul ült helyén. Csak éppen, hogy a kezét nyújtotta ki, mikor a tálból vett, amire különben legalább is kétszer kellett nekibátorítani. Akkor is a legkisebb és legkevésbé kívánatos falathoz nyult. Nagyon keveset evett. Hanem a szeme mégis oly meglegedett, szinte jóllakottan boldog volt, mintha nem is a madarászai tanyai iskola, hanem valami hercegi palota asztalánál lakmároznék.

— Mikor volt a városban, Radnyai bácsi? — kérdezte a házigazdám.

— Öt éve nem voltam, könyörgöm, öt éve, — felelt.

— Az ugyan nagy idő. Nem kíváncsított oda?

— Oh, dehogyan nem. Mindig vágyódtam a kultúra empóriumába, de én ott már oly idegenül éreztem magamat... azok a magas kőpaloták elszorítják az ilyen egyszerű keblet... Közel harminc éve oktatom a zsenge nemzedéket a pusztán, elszoktam a nagyvárosi forgatagától. És a gyerek miatt sem mehetnék.

— Hát nem tért vissza az asszony magához?

— Nem, könyörgöm. Nem... Hívtam gyakran, de nem jött... És nem is vádolom miatta.

A kásonházi tanító mellett áruló sóhaj emelgette. De ezt a fölindulást egy szerény mosolylyal igyekezett elpalástolni.

— Hogy is érezte volna magát jól odakünn, elzárva a társadalom éltető világától, — szólott. — Hiszen, könyörgöm, milyen boldog voltam ma én is, mikor végre, két év óta most

először, ismét tanult emberek közé siettem! Az egész uton azt ismételtam magamban: Értem Vicát, értem Vicát, igaza volt Vicának!

— Két esztendeje nem látott kaputos embert Radnyai bácsi?

— Bizony, két esztendőnél régebbi ideje. Nem Vica a hibás, hanem én, mert nem is ifjú fővel, hajótörött életemhez láncoltam őt.

— A gyerek állapota nem javul? — kérdezte házigazdám.

— Nem, könyörgöm. Szegényke most is csak úgy fekszik az ágyban, mint mindig ama régmúlt, szivrendítő nap óta, midőn lezuhant a fáról.

— De már tud beszélni?

— Tud, tud, de csak én értem meg a szavát. Ez okból sem hagyhatom magára. Ma is csak azért távoztam el kórágya mellől, mert ő maga is unszolt rája... és mert olthatatlan vágy vonzott e fenkőlt szellemű körbe.

A fenkőlt szellemű körben ugyan alig hallatszott egyéb e kurta mondatoknál: „Told közelebb a savanyuvizes üveget”, „No, még ebből a rétesből”, „Ej, nincs az a szónás szeker, a mire még egy villával föl nem fér”, de a kásonházi tanító úgy hallgatta, mintha valami ritka zene lenne. Úgy láttam, hogy nem is a szavakra figyel, hanem a hangra, arra a hajlékonyabb, kifejezőbb, lágyabb hangra, melytől tanyai népe közt annyira elszokott. Mely visszavarázsolta a preparandia padjai közé. Mely úgy repesett körülötte, mintha a fiatalágát hozná vissza szárnyain. És mintha valami olvadozna a szívében. Valami elrejtőzött, rég

nem érintett érzés. A barátságának oly sokáig tárgyaltan érzése.

Az ebéd végével a társaság kártyához ült. A kásonházi tanító azonban nem. Csak nézte a kártyázókat magafeledten, elmerülten. Aztán egyszerre megrázkódott. Kivette az óráját és hirtelen felkelt.

— Már megyek, — mondotta

— Ugyan már, Radnyai bácsi! — szólt a házigazdám. — Hiszen alig egy órája, hogy érkezett.

— Nem, nem. Már mindjárt két órája. Éjfél felé sem vergődöm baza, ha nem indulok. A gyerek is nyugtalanokodnék. Boosánatot kérek, hogy megbontom e kedves társas-kört.

Oly szerényen távozott, mint jött. Néhányszor még emlegette „a keblében lángoló hálát”, aztán nekiindult a napfényben szikrázó homoki utnak.

Benn a szobában tovább folyt a játék. Olykor emlegették:

— No, most már valahol a Neszürjhegy-nél, vagy Levelesnél ballaghat Radnyai bácsi.

Uzsonna táján elbucszott a feketeháti tanító is, míg az ásothalmi estig koccinogott velünk. Most már ketten találgatták, hogy merre járhat a kásonházi vagy a feketeháti kolléga, aki nem sajnálta a hosszú utat, hogy kaputok közt töltsön néhány rövid órát.

Azután utrakelt az ásothalmi is. És a pusztára ráborult az est homálya, melyet csak könnyű ezüstpermeteg gyanánt derített föl a hold világa. Valahol tűz világolt, melynek pirosuló udvarán biborszinű kóbor hajócska gyanánt uszott át valami gém, vagy gólya.

viniana" takarékpénztártól Tóth felügyelő bizottsági tagsági illetményét. Pázsit dr. azonban hiába sürgette levelekben a követelés megküldését, Nemes eleinte azzal válaszolt, hogy még nem hajtotta be az összeget, majd ha behajtja, elküldi, később pedig nem is válaszolt kollégája leveleire.

A mai tárgyaláson, melyet már több elnapolt tárgyalás előzött meg, Nemes Zoltán, valamint ügyvédje, Schmitt Sándor dr. azt hozták fel védelméül, hogy azok a nyugták, melyeket a bíróság megszerzett, nem arról a követelésről szólnak. Nemes kijelentette, hogy ő Szabó Mihály követelését nem hajtotta be, a 217 koronás lefoglalást egy azóta elmozdított vajdahunyadi rendőrtisztviselő eszközölte. A nyugtán az ő neve áll, mert ez a követelés szintén járt neki, de más ügyben. Kéri az illető rendőrtisztviselőnek és egy másik tanúnak kihallgatását.

A bíróság a tanúk kihallgatását mellőzte, mert Nemes e kívánságában, melyet az előző tárgyalásokon egyáltalában nem említett, csak azt a célt látja, hogy Nemes az évek óta húzódó ügye végtárgyalását megint elkerülje. Különben is a nyugtákból a bíróság kétségtelennek látja, hogy azok az inkriminált követelésre vonatkoznak.

A vádbeszédet Fischer Jenő dr. ügyész-helyettes mondta és indítványában kérte a kamarát, hogy Nemes a legsúlyosabb megtorlással, az ügyvédségtől való elmozdítással büntesse.

Schmitt Sándor dr. kéri a vádlott felmentését azzal az indoklással, hogy nem igazolódott be, mintha Nemes nyugtája az említett követelésről szólna.

Hosszas tanácskozás után Szalay elnök kihirdette a bíróság ítéletét, mely Nemes Zoltánt az 1874. évi 30. törvények 68. szakaszába ütköző fegyelmi vétség miatt egy évi felfüggesztésre és a vizsgálat költségeinek megtérítésére ítélte. Az ítélet indoklásában kiemelte a bíróság azt, hogy Nemes úgy Pázsit dr.-t, valamint az ügyvédi kamara fegyelmi bíróságát is állandóan és rosszhiszeműleg félrevezette.

TANÜGY.

(—) Iskolaavatás. Muszka község állami iskolájának felavatása f. hó 25-én az újonnan épült emeletes iskolaépületben igen szépen sikerült ünnepélyvel történt. Az épület földszintjén van a csinos tanterem. Az emeleten a tanítói lakás Exner Mihály tanító 8 napja, hogy elfoglalta állását s ügybuzgóságából rövid idő alatt egy kis ünnepélyt rögtönzött, ezzel az iskola megnyitását nyilvánossá tette. Az ünnepélyen résztvett Varjassy Árpád kir. tanácsos, a megye ügybuzgó tanfelügyelője, Nagy József pankotai plébános, gondnoksági elnök, a gondnokság összes tagjaival, a környékbéli állami tanítók, a pankotai polg. dal-kör Regenhold János, áll. tanító vezetése mellett s a muszkai intelligencia és a románság szép számban. Az épület beszterelését Nagy József pankotai plébános végezte, mely után mint gondnoksági elnök szép beszédben fejtegette az iskola fontosságát, ígéretet tevén, hogy a gondnokság igyekeznék fog az iskola célját előmozdítani. Varjassy kir. tanácsos, tanfelügyelő örömeinek adott kifejezést az iskola létesítéseért. Meg van győződve, hogy az iskola kitűzött célját el fogja érni; indítványozza, hogy ama férfiakat, kik a muszkaiak kérvényét az állami iskola létrehozásában támogatták, távirailag üdvözlőjkék. Ezek: Halász Ferenc miniszteri tanácsos és Károlyi Gyula gróf főispán. Megemlékezett még egy férfiról, ki az első kezdeményező lépést tette s indítója volt a község óhajának: Angelina Tivadar, nyug. községi jegyző, muszkai lakos. Ő volt az, ki a muszkaiak kérelmét papírra vetette és kérvényezte az állami iskolát. Az ünnepély alatt a

leendő muszkai növendékek, két román és egy magyar fiú „Hazámhoz, Hunyady és a Szózatot” szavalták. A pankotai polgári kör dalárdája az ünnepély kezdetén „Isten áldd meg a magyart”, s annak végén a „Szózat”-ot énekelte igazi lelkesedéssel. Tény az, hogy a miniszteri tanácsos, nemkülönben a kérvényező község működtek a muszkai áll. iskola létesítésén, de dícséret illeti a legnagyobbszert románokból álló községi képviselőtestületet, kik, midőn az ügy ezelőtt 2 évvel tárgyalásra került, a legnagyobb örömmel járultak ahhoz, hogy állami iskola létesüljön községükben. Támogatta kérvényüket Varjassy Árpád kir. tanácsos, aki ezen iskola szervezésével nagy érdemeit ismét szaporította.

(—) A kereskedelmi iskolák reformja. A kereskedelem egyik legaktuálisabb ügye a felső kereskedelmi iskolák reformja, a melynek megvalósítása már a közel jövő kérdése. Ezzel, valamint a kereskedelmi szakoktatás egyéb kérdéseivel foglalkozik az Aradi Kereskedők Köre második vita-estje, a melyet kedden, november 30-án este 9 órakor tartanak meg a kör helyiségében. A vita bevezetője Sándor Artur aradi kereskedő. Az este a kör vezetősége külön meghívót nem ad ki s ezúton hívja meg az összes tagokat, s az egyéb érdeklődő kereskedőket.

Válopör

a kicserélt kabát miatt.

Inzultus a fürdőkádban.

*

Egy dús gazdag budapesti, bálvány-utcai vállalkozó tíz-tizenkét nappal ezelőtt hajnalig kártyázott a Kaszinóban. Négy óra felé járt az idő, a mikor beváltotta az előtte heverő jetonokat, fizetett s megindult a ruhatár felé. Fáradt volt, álmos volt s csak a kocsiban, amikor egy küssé átjárta a téli levegő, vette észre, hogy kicserélték a ruhatárban a télikabátját. Egy ideig töprengött, hogy visszaforduljon-e, de aztán meggondolta a dolgot:

— Se baj, — szólt magában — majd holnap visszacserelem.

A kocsni nemsokára megállott a lakása előtt. A vállalkozó belépett az előszobába, s a fogastra akasztotta a kabátot. Tekintete ekkor hirtelen a belső zseb mellett díszelgő monogramra esett és önkéntelenül elmosolyodott.

— Érdekes — gondolta — hisz ez a Dezső kabátja.

Dezső, akinek vezetéknevét semmiesetre sem áruljuk el, jóhirű, előkelő ügyvéd.

Másnap a nagyvállalkozó későn ébredt, s mikor távozóban magára vette a kabátot, már meg is feledkezett a csoréról. Nemsokára az utcán volt s valahol a Gizella-tér környékén belenyult a kabát belső zsebébe. Zsebkendő keresett. De a zsebkendő helyett egy levelet húzott elő, amelyben felesége kezeirására írt. A cím barátjának szólt. Izgatottan rántotta ki a borítékból a finom kartonlapot, átfutotta a sorokat s a következő pillanatban némi megilletődéssel így szólott:

— A feleségem megcsal . . .

Ezután, anélkül, hogy a monológot folytatta volna, elsielt a legközelebbi bérkocsi-állomásig, fiakkerbe ült, s elhagyta a Dezső lakására.

Szerencséje volt: az ügyvédet, — akinek aznap nem volt épen tárgyalása — otthon találta, a fürdőszobájában. A szerencsétlen ifjú épen a langyos vízben ült, mikor a feldühödt férj fenevad módjára berontott hozzá és se szó, se beszéd, háromszor egymásután hatalmasan arcul ütötte. Aztán forgószélként eltávozott megint a lakásból, anélkül, hogy megmagyarázta volna, hogy miért követte el a brutális inzultust.

Az ügyvéd, aki meztelenül nem rohanhatott utána, csak délután tudta meg, hogy nem egy beszámíthatatlan örültől, hanem egy feldühödt férjtől kapta a pofonokat. Ennek tudomásul vétele után, természetesen sürgősen provokáltatta a vál-

lalkozót s másnap meg is verkedtek a Fodor-féle vivóteremben.

A párbajban a két fél csak könnyű sebet, ellenben a házasság halálos dőfést kapott: a vállalkozó ugyanis rövidesen beadta a válópört a felesége ellen, aki most már két nap óta az édesapja házában szalmaözyegyedik.

Szántó Izidort

szabadlábra helyezték.

A vádtanács döntése. — Beszélgetés a kiszabadult fogollyal.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 29.

Ma délután hat órakor megnyiták a fogház kapui Szántó Izidor előtt. A Hitelbank volt vezérigazgatóját a királyi törvényszék vádtanácsa szabadlábra helyezte. Néhány hónapja már, hogy a vizsgálóbíró folytatta a nyomozást csalás, okirathamisítás és hűtlen kezeléssel gyanúsított Szántó Izidor és Ujházy Andor elleni bűnügyben. A nyomozás folyamata alatt az aradi törvényszék vádtanácsa, ugy a nagyváradi királyi ítélőtábla is mindkét terhelt előzetes letartóztatását, majd vizsgálati fogságát rendelte el.

Időközben a vizsgálóbíró személyében is változás állott elő, mert Domokos László vizsgálóbíró érdekltséget jelentett be a miatt, hogy Ujházy Andor az ő — Domokos — és felesége nevére is hamisított egy hatszáz koronás váltót. Az új vizsgálóbíró: Lehrmann Viktor, néhány nappal ezelőtt fejezte be a terjedelmes anyagu vizsgálatot s most már a vádirat elkészítése következik.

Szántó Izidor védője, Somló Ármán dr. ügyvéd, a vizsgálat befejezése után nyomban folyamodott a bírósághoz, amelyben a bűnvádi perrendtartás alapján arra való tekintettel, hogy védenca ellen a vizsgálat során nem merültek fel oly súlyos gyanuokok, amelyek miatt a további vizsgálati fogság indokolt volna, továbbá, mert éppen ebből az okból a büntetés előrelátható nagysága miatt szökéstől nem lehet tartani és mert a vizsgálat be lévén fejezve, Szántó Izidornak nem áll módjában bűnjeleket eltüntetni, megsemmisíteni, vagy valamely terhelő körülményre vonatkozó eljárást meghiusítani, kérte Szántó Izidor szabadlábra helyezésének elrendelését.

Lehrmann Viktor vizsgálóbíró a kérelem teljesítését indítványozta a vádtanácsnak. Ma délután tartott ülésében tárgyalta a vádtanács a vizsgálóbíró indítványát. Az ügyet Aknay Andor kir. törvényszéki bíró referálta. A vádtanács igen rövid ideig tanácskozott, amelynek eredményeként helyt adott a védő kérelmének és a vizsgálóbíró indítványának és az azokban felhozott indokok alapján elrendelte Szántó Izidornak azonnal való szabadlábra helyezését. A vádtanács végzését kihirdették a volt vezérigazgató előtt, aki negyedóra mulva elhagyta a fogházat és egyenesen lakására ment családja körébe.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste ma este Szántó Izidort Kazinczy-utcai lakásán. A közel öt hónapig tartó fogság nagyon megviselte a volt vezérigazgatót. Pergamenszerű, fakó arcán a szenvedés nyomai látszanak. Besett szemei körül ráncok gyűrődtek, a hajdan egészségétől duzzadó emberre alig lehet ráismerni. Hosszúra nőtt szakállja még megtörtebbé teszi szánalmas külsejét:

— Nem is szeretek beszélni ügyemről — mondotta. — A főtárgyalásra tartok fenn minden körülményt, mely hivatva lesz ártatlanságomat beigazolni. Eddig nem helyeztek szabad-

lábba, de most, mikor a vizsgálat be van fejezve, maga a bíróság is belátta, hogy nem követtem el semmi súlyosabb beszámítás alá eső büncselekményt. A vádtanács szabdlábra helyező határozata nem lepott meg, mert tudtam, hogy az alapos vizsgálat nem végződhet rám kedvezőtlenül.

Munkatársunknak arra a kérdésére, hogy mit szándékozik csinálni a legközelebbi jövőben, Szántó Izidor ezeket mondotta:

— Itt akarok maradni Aradon, itt akarom a magam existenciáját megteremteni. Ez, úgy hiszem, ártatlanságom beigazolása után sikerülni is fog nekem.

Munkatársunk ezután megemlítette azt, hogy Klonda Péterné néhány hónappal ezelőtt férje meggyilkolásával is gyanúsította Szántót és, hogy a vizsgálóbíró őt ebben az irányban is kihallgatta.

Szántó visszautasította ezt a gyanúsítást és kijelentette, hogy beigazolhatólag, a gyilkosság napján nem is tartózkodott Aradon. Ebben az ügyben is teljesen ártatlan.

A budapesti méregkeverők.

A Halál udvari szállítói.

újsíri tudósítás.

Arad, november 29

A leánykereskedés úgy látszik némileg szünőfélben van. Az ideai statisztika már jóval kevesebb ilyen esettel számol be, mint az előző években. Ennek elsősorban az új büntető novella az oka. Nem is olyan régen még úgy állott a dolog, hogy a megcsipett leánykereskedőt a rendőrség mindössze néhány korona pénzbüntetésre ítélte s azután nyugodtan szabadjára engedte. Ez a pár koronányi bírság ugyszólván már fel volt véve az ilyen lélekkufárok évi budgetjébe. Mióta azonban a leánykereskedést nem vétségnek, hanem büntetnek minősítik és mint ilyen, börtönnel büntetik, már sokkal óvatosabban csinálják, vagy egészen abba is hagyják ezt a foglalkozást.

A leánykereskedés példáján okulva, most budapesti jogászai körökben mozgalom indult meg az iránt, hogy az élelmiszerhamisítókkal is úgy kell elbánni, mint azokkal, akik eleven hussal kereskednek.

Alig van nap, hogy a fővárosi rendőrség le ne foglalna hamis élelmiszereket. Eddig főképpen a tejet és a vaját hamisították. Ezen a héten azonban egész sereg szegény embert megmérgeztek a Szabolcs-utcai kolbászokkal. Ugyancsak e héten történt, hogy egy Károlykörti cukorkaárustól egy tizenéves éves fiú kék és zöld cukrot vásárolt, amelytől olyan rosszul lett, hogy a mentők vitékjébe a lakására.

Egy cukorkagyáros, akihez a legutóbbi mérgezési ügyben kérdést intéztek, a következőket mondta:

— Mi egyáltalában nem foglalkozunk mérges anyagokkal. Az a festett cukor, amit mi hozunk forgalomba, csupa ártatlan szerből készül. De nekünk is tudomásunk van arról, hogy akárhány kiskereskedő van Pesten, aki, hogy több nyereségre tegyen szert, maga kótyvasztja össze mérges és közveszedelmes portékáját.

A kolbász és a cukor mellett ma a szardínia is föltűnt, mint amelyet szintén hamisítanak, vagy megrontanak. Krakauer Lajos budapesti nyomdatulajdonos, szombaton este, Király-utca 98b) alatti lakásán, családjával együtt szardíniát vacsorázott és közvetlenül vacsora után az egész család mérgezési tünetek között megbetegedett. Igen súlyos rosszullet fogta el az asszonyt, a 18 éves Lilit, a 14 éves Olgát és az 5 éves Birit. Házi orvosuk gyomormosást alkalmazott és így segített rajtuk. A remlott szardíniát Glaser Jakab, Király-utca 75. szám alatti fűszeresnél vásárolták, akit már egyszer megbüntettek a rendőrség élelmiszer hamisítás miatt.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Taifun, színmű. (B bérlet.)
Szerda: Színészvér. operett. Nyárai Antal vendégfelléptével. (C bérlet.)
Csütörtök: A szabin nők elrablása, bohózat. Nyárai Antal vendégfelléptével. (A bérlet.)
Péntek: Kedélyes paraszt, operett. (B bérlet.)
Szombat: Édes teher, vígjáték. Bemutató előadás. (C bérlet.)

Backhaus aradi hangversenye.

*

A zongorázás technikájának fiatal királya lépett tegnap műértő publikumunk elé, hogy a külföld legnagyobb metropolisáiban is elragadtatással fogadott művészetét bemutassa.

Backhaus Vilmos fiatal kora dacára a legjelentősebb mesterek közé tartozik a zongorajáték terén. Résztvett 1903-ban a párisi nemzetközi zongoraművész-versenyen, melyen a harminc legnevesebb művész szerepelt és melyen főleg a technika legmagasabb fokélya került elbírálás alá. Két mestert bocsátottak szűkebb mérkőzésre, Eisner Brunó bécsi művészt és Backhaus Vilmost, míg végül a zsüri Backhaus-nak ítélte oda a pálmát. Ily előzményekkel indult a fiatal mester világkörútra és minden hangverseny-pódiumon a győzelem sikerét élvezhette. Ha Grünfeld a lyrai művészet, Godowsky a hanghatások, Sauer a költői előadás mestere, akkor Backhaus a technika suverén művésze. Nincs határ technikai készségében; a legnehezebb futamok mint a gyöngyszemek peregnek le ujjai alatt. A mellett esztetikailag is élvezhető játéka a külsőségekben is.

A test alig mozog, csak a kezek subognak a klaviatura fölött; kis, puha kezeivel csodálatos dolgokat művel. Nagy dinamikai erőt nem fejt ki, de határozott minden akkordban és futamban. A technika szédületes örvényeit fölényes tudással győzi le.

Brahms rapsodiáját még kissé blazirt hidegséggel adta elő és szemellátható volt játékában a technika dominálása, de már Beethoven C dur szonátájában teljesen érvényesült briliáns technikájának óriási fejlettsége. Ujjtartásában a lipcei művész, Leschetitzkynek, a zongoraművészet tanárának a bécsi zeneakadémián, módszerét követi.

A félig behajlitott ujjak csodás pianissimókat varázsolnak elő a zongorából. A mellett balkezének emberfölötti ügyessége is feltűnő, főleg Beethoven fisz-dur szonátájának közep-tételében láttuk ezt, bár a technika itt is legyőzte a nüanszírozást és a lyrai részleteket hideg elmosódottsággal adta elő a művész. De óriási előnye a mesternek a csodálatos tisztaság a játékban, mely még a legördögösebb gyorsaságban is érvényesül. Ezt a *prestissimo* tételken csodáltuk leginkább, melyet boszorkányos bravurral adott elő.

Ezután Chopin hat etüdejét játszotta Backhaus.

Majd Chopin balladáját, scherzóját, berencsét és as-dur Valse-ját hallottuk, ismét mesteri technikával, magával ragadó fölényvel, de minden poezis és lyrai lágyaság hijával. Ezekben már nem fejezte ki a lánglelkű zeneköltő akaratát és érzéseit és csak a kápráztató játékbeli külsőségeket nyújtotta. Hozzájárult ehhez ama körülmény is, hogy a közönség egy része hamarabb fejezte ki elismerését, még a darab befejezése előtt, ami a művészt szemelláthatóan kinosan érintette. A Chopin-balladát azonban olyan dinamikai apparátussal adta elő a fiatal mester, hogy a közönség orkányszerű tapsviharral fejezte ki elragadtatását.

Bármennyire zeneértő az aradi közönség, mégis nagy elismerést érdemel kitartó figyelme, melylyel a nehéz stílusú zenedarabok egész garmadáját hallgatta végig feszült és lankadatlan érdeklődéssel. Liszt „szerelemi dalát” különös eleganciával és formatökélylyel adta elő és a zenei est sikerét betetőzte Liszt „La campanella”-jának mesteri előadásával; a közönség szünni nem akaró tappsal honorálta a műben rejlő gigászi nehézségeknek leküzdését és Mendelssohn fonófalában ráadást csikart ki a művésztől. Remélhetőleg nemsokára viszontlátjuk a technika mesterét.

Csányi Mátyás.

* Linek Lajos festőművész csütörtökön nyitja meg személyesen képtárlatát Weisz Leó könyvkereskedő féleleleti helyiségében.

* Riadalom a szegedi színházban. Szegedről jelentik: A színházban a Taifun szombati előadásán a második fölönás vége felé a negyedik emeleten egy tűzoltó egyszerre azt kiáltotta: Tűz van! Meneküljétek! Erre a kiáltásra óriási rémület támadt és mindenki menekülni igyekezett. Csiky László színész a színpadról igyekezett a közönséget megnyugtatni, a rendőrfőkapitány pedig a nézőtérre igyekezett a rendet föntartani. Sokan elájultak és a második emeleten egy Törökne nevű asszony anynyira rosszul lett, hogy a kórházba kellett szállítani. A riadalom onnan támadt, hogy a karos gyertyatartónak faburkolata meggyuladt; egy jegyszédő elfújta a tüzet és nem lett volna semmi baj sem, ha a közelében álló tűzoltó nem kiált tüzet.

* A Taifun sikere. Kevés szindarab aratott olyan hatalmas, megérdemelt sikert, mint Lengyel Menyhért szenzációs színműve, a Taifun. Pénteken volt Aradon bemutatója ennek a rendkívüli darabnak, amelyet mindig zsufolt, zenekaros ház nézett végig. Holnap ötödször kerül színre a Taifun. A holnapi előadásra vidékről is igen sokan rendeltek sürgönyileg jegyet s így előreláthatólag holnap is zsufolt ház nézi végig a Taifun-t.

* Országos színházi műsor. Az ország nagyobb színpadainak e heti műsora a következő: Szegeden: Hétfőn: Tajfun. Kedden: A szabin nők elrablása. Szerdán: A kiskirályok. Csütörtökön: Atalanta. Pénteken: Kaszanova. Szombaton: Tajfun. Vasárnap délután: A szultán. Vasárnap este: Az iglói diákok. Bemutató. — Temesvár: Hétfő: Tatárjárás. (Páratlan.) Kedd: Rigolletto. (Páros.) Szerda: Az iglói diákok. (Páratlan.) Csütörtök: A lilium. (Páros.) Péntek: Szerelmi keringő. (Páratlan. Először.) Szombat: Szerelmi keringő. (Páros.) Vasárnap délután: János vitéz. Vasárnap este: Szerelmi keringő. (Páratlan.) Kolozsvár: Hétfő: Színészvér. (Operette ötödször. Bérleten kívül. Esti előadás félhelyárral.) Kedd: Lear király. (Új betanulással. Vörösmarthy Mihály emlékeztetére. Bérlet 64. sz. D.) Szerda: Kis királyok. (Ujdonság 1-ször. Bérlet 65. szám A.) Csütörtök: Kis királyok. (2-ször. Bérlet 66. szám B.) Péntek: A Taifun. (5-ötödször. Bérlet 67. sz. C.) Szombat: Az ördög. (Sebestyén Géza vendégjátéka.) Vasárnap d. u.: Ripp van Winkle. (Félhelyárral.) Vasárnap este: A biboros. (Sebestyén Géza vendégjátéka. Bérlet 69. sz. A.) Győr: Hétfő: Hivatalnok urak. Kedd: Buridán számara. (Ujdonság.) Szerda: Buridán számara. Csütörtök: Kedélyes paraszt. Péntek: Elvált asszony. Szombat: Erdészleány. Kassa: Hétfő: Tilos a csók! Kedd: Tilos a csók! Szerda: Tilos a csók! Csütörtök: Tökfilkő. Péntek: Buridán számara. Szombat: Cabaret, jótékonyceļu előadás a Gyermekliga javára. (Bérlet-szünet.) Vasárnap este: Tatárjárás. Pécs: Hétfőn Erdészleány. Kedden: Taifun. Szerdán és csütörtökön: Az ember tragédiája. Pénteken: Nagymama. Szombaton lesz a híres angol vígjátéknak, Jack, a senki nek a bemutatója. Miskolc: Hétfő: Váraskeringő. Kedd: Rejtett arc. Szerda: Vig özvegy. Csütörtök: Győztesek. Péntek: Győztesek. Szombat: Katalin. Vasárnap este Katalin. Békéscsabán: Hétfőn bérletben: Oncsagy brigadéros. Kedden bérletben itt először: Ongyilkosok klubja, utána: Feledy Boriska és Batizfalvy Elza felléptével: Nagy művészestély (Cabaret.) Szerdán itt először bérlet-szünetben Tompa Kálmán jutalomjátékaul: Boldogságért. Csütörtökön bérletben itt először Batizfalvy Elza felléptével: Buridán szá-

marra. Pénteken bérletben Máté Gyula jutalomjátékául Batizfalvy Elza felléptével: Postás fiu huga, operett. Szombaton bérletben Szarvasy Jenő jutalomjátéka Feledy Boriska felléptével: Ripp van Winkle. Kassán: Hétfőn, páros bérletben: Dózsa György. Történelmi színmű. Kedden, páratlan bérletben, Császár Kamilla vendégfelléptével: A Gyurkovics lányok. Életkép 4 szakaszban. Szerdán, páros bérletben, újdonságul először: A mozgó postásné. Énekes bohózat 3 felvonásban. Csütörtökön, páratlan bérletben: A mozgópostásné. Pénteken, páros bérletben: Táncos huszárok. Operette. Szombaton, páratlan bérletben, újdonságul először: Mary Anne. Operette 3 felvonásban. Vasárnap két előadás, délután 3 órakor leszállított helyekkel: A helyre asszony. Énekes színmű 3 felvonásban; este bérletszünetben: Mary Anne. Hétfőn, páros bérletben: Mary Anne.

* Nyáray Antal Aradon. Az aradi közönség régi kedvence, Nyáray Antal, aki most a szegedi színház tagja szerdán és csütörtökön vendége lesz az aradi színháznak. Szerdán a művész a *Színészvér* című operettben a színész szerepét játssza, amely teljesen megfelel Nyáray tehetségének. Csütörtökön a *Szabin nők elrablása* című pompás bohózatban Rettégi színigazgatót játssza, amelyben annyiszor megkacagtatta az aradi közönséget.

* Vasárnap este 8 órakor tartja Sauer Emil bucsu-estélyét, Culp Julia dalestélye pedig január hó 9 én lesz. A jegyeket csakis Weisz Leó árúsítja.

* Az Uránia új műsora. Kedden kerül bemutatásra az Uránia színház meglepően szép mozgófényképekből összeállított új műsora. Csupa érdekes látványosság, megkapó újdonság, kimeríthetetlen sokasága a látványosságoknak. Eredeti felvételben kerül bemutatásra a Pirénei hegyek vadregényes vidéke, továbbá Hollandia, melynek keretében megismerkedünk a hollandus nép sajátos szokásaival. Izgalmas drámákban és kacagtató bohózatokban sem szűkölködik az új műsor úgy, hogy a publikum kiváló élvezetet talál az Urániában. December 3-án mutatja be az Uránia színház a kinematográf művészet egyik legesodálatosabb alkotását, Nero császár életét és Róma égését. 791

Gyilkos merénylet egy tábornok ellen.

A hadügyminiszternek szánt golyó.

Távirati tudósítás.

Arad, november 29.

Párisból táviratozzák: Vasárnap dél felé egy *Endelsi Robin* nevű ember revolverrel többször rálőtt *Ferrand* tábornokra, a Szajna kelet katonai parancsnokára, amidőn az a Rue Castiglione egyik palotája elé érkezett, ahol banket volt, amelyen résztvennie kellett volna. A tábornok homlokán könnyen, nyakán súlyosabban megsérült. A merényletről még ezeket táviratozzák Párisból:

A Ferrand tábornok ellen elkövetett merénylet tulajdonképpen a hozzá igen hasonló hadügymisztér ellen irányult. A merénylő, egy volt algiri katonája, a hadügyminiszter arcát hordta magánál. A vallatásnál elmondta, hogy sokat szenvedett az algiri tiszt igazságtalansága miatt. Ferrand tábornok homlokán könnyen és nyakán súlyosan megsérült.

A gyilkossági kísérletről a következő részleteket jelentik: A Rue Castiglioneban a merénylet idejében számos rendőr és nagy közönség volt, miután a köztársaság elnöke éppen vizsgozta a portugál király látogatását a szomszédos Bristol szállóban. Ennek következtében az a hír terjedt el, hogy a merénylet a portugál király ellen volt tervezve, de ez valótlannak bizonyult. Ferrand tábornok, akinek arcán és hátán ömlött le a vér, két embertől támogatva a Continental szállóval szemben lévő gyógyszerárba ment, ahol bekötötték. A homlokán nem mély, a nyakán azonban súlyos, habár nem életveszélyes. A merénylőt, aki menekülni igyekezett, a rendőrség letartóztatta. Több járókelő rávetette magát, botokkal verte és ezt kiáltotta:

— A vízbe a gyilkossal!

Ferrand tábornok nem vesztette el lélekjelenlétét, odaszólt az öt kísérő tisztnek:

— Semmi se történt. Arra kérem önöket, feleségemet kiméletesen értesítsék — mondta.

Ferrand tábornok 1908-ig a párisi republikánus gárda parancsnoka volt és mint ilyen, körülbelül három év előtt a szerreszi szandzsák macedón csendőrségének parancsnokává nevezetett ki. A merénylő neve *Endelsi Robin* és az algiriai Guelmából származik. Régebben titkára volt a Busaad nevű arab irodának és azt állítja, azért bocsátották el, mert egyes tiszték által elkövetett szabálytalanságokat jelentett. Mintegy 200 tiszt utmunkálatokat az alájuk tartozó százzal végeztetett és a ben-szülöttek által fizetett munkadíjakat maguknak tartották meg. Azt mondja, meg akarták ölni, mert az igazságot megmondta. A miniszterelnökhöz ebben az ügyben levelet írt, de választ nem kapott.

A merénylő, aki elegáns ruhát viselt, még elfogatásakor is folyton kiabálta: „Igazságot akarok!”

Csalás halottégetéssel.

A krematórium szélhámosa.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, november 29.

A halottégetés, vagy régimódi temetés kérdését praktikusan oldotta meg egy budapesti szélhámos, aki a halotthamvasztás problémájából néhány ezer koronát kovácsolt magának. Közel két hónap óta sorra járta a főváros jobb módban élő polgárait, akikkel elhitette, hogy a krematórium intézményeért harcoló egyesület megbízottja és azon a címen, hogy országos akcióra készülnek, kisebb-nagyobb összegeket csalt ki a könnyen hívő emberektől.

Szinte csodálni való az az elszántság, amelylyel a krematórium szélhámosa belenyúlt a mások pénztárcájába. Még elképzelni is nehéz, milyen szédítő ügyességgel végezte a maga dolgát a csaló, aki azon a címen, hogy el fogják égetni halóporait, pénzt facsart ki — az élőkől. Azok a följelentések, amelyek az ismeretlen csaló ellen a rendőrség kezében vannak, nem árulják el, milyen fortélylyal szédítette meg áldozatait. De egy újságíró beszélgetést folytatott az egyik károsulttal, *Petrovits Gábor* fővárosi kádármesterrel, aki elmondta, miként adta meg az árát naivságának.

A jó megjelenésű, bizalmas külsejű ember azzal állított be hozzá, hogy úgy tudja, lelkes híve a halotthamvasztás eszméjének. *Petrovits Gábor* azt sem tudta, mi fán terem a halottégetés s amikor ezt közölte vendégével, a fiatal ember korántsem jött zavarba, hanem így folytatta:

— Annál jobb. Az én feladatomban nemcsak az, hogy pénzt gyűjtsek, de az is, hogy az eszmének híveket toborozzak. Mert a halotthamvasztás a leggyönyörűbb dolog a világon. Ennél szebbet, jobbat, praktikusabbat nem is találtak ki az emberek. Képzeld csak, ahelyett hogy eltemetnek, szépen elégetik a holttestét, porait összeszedik, beleteszik egy urnába és hazaviszik. Ott marad a lakásában még halála után is, a feleségével, gyermekeivel, unokáival s ha megbecsülik, akár déd- és ükunokáival együtt.

Azután borzalmas képet festett a temetőről, a sírgödörrel, amelyben millió és millió féreg miatt nem is lehet nyugalma a pihenésre tért, szegény embernek. És amikor úgy látta, hogy éppen eléggé ludozós már a háta a munkába vett áldozatnak, merész fordulattal így folytatta:

— Az egész művelt világon vannak már krematóriumok, csak nálunk nincsenek. Itt önök érdekük teszhetetlenné a halottégetést. Nagy pénzeket szednek a sírhelyekért, azután, néhány év múlva, még ezt a lakást is stájerolják. Vagy újra kell fizetni, vagy kilakoltatják a halottat. A haláltlan kegyeletet nem ismerő utódok pedig rendszerint nem fizetnek, s a szegény halottnak utilaput tesznek a talpa alá.

Petrovits Gábor rémulve hallgatta végig, hogy milyen sors vár rá, ha örökre lehunytja a szemét és úgy találta, mégis csak okos dolog, ha urnába helyezik porhüvelyét. És az országos propaganda céljaira készséggel lefizetett kétszáz koronát a csalónak, a következő nyugta ellenében:

A *Halálom Után Egessenek* El című egyesület elismeri, hogy *Petrovits Gábor* ur a felállítandó krematórium költségeihez 200, szóval: kétszáz koronával hozzájárult.

Egész sereg embert csalt lépre a szélhámos, aki ellen a múlt héten nyolc följelentést tettek a rendőrségen.

Kecskeméthy Győző nyomában?

A rendőrség nyilatkozata.

Távirati tudósítás.

Arad, november 29.

Két évvel ezelőtt évült el *Kecskeméthy Győző* sikkasztónak büntette és a bíróság ekkor visszavonta a nagystilű gonosztevő ellen kibocsátott köröző-levelet. Ez egyértelmű azzal az elhatározással, hogy a sikkasztó további üldözésétől elállanak s így nem is gondoltak többé arra, hogy *Kecskeméthy* tartózkodóhelyét felkutassák.

Most azonban váratlanul kiderült, hogy egy szenzációs fordulat új irányt adott a *Kecskeméthy*-ügynek. A budapesti főkapitányságon már régebben megjelent özvegy *Neumann Mór*né, született *Kohn Helén* és elmondta, hogy leányával hosszabb ideig Newyorkban tartózkodott, ahol *William Hergesell* játékgárában dolgozott. A gyár tulajdonosa titokzatos ember, aki nem mutatkozik a világ szemelőtt, folyton a lakásában tartózkodik, amelynek nyolc kijárója van. Üzleti ügyekben is felesége fogadja a feleket. Utóbb meggyőződött arról is, hogy *Hergesell* magyar ember, aki jóval többet költ, mint amennyit a gyára jövedelmez neki. *Neumann* nemrégiben visszajött Budapestre és amikor hozzátartozóinak elbeszélte amerikai élményeit és leírta titokzatos newyorki munkaadóját, a házbeli megmutatták neki egy újságban *Kecskeméthy* arcát, amelyben ő azonnal *Hergesell*-re ismert.

A rendőrség, amely nagy meglepetéssel hallgatta végig a *Neumann* elbeszélését, azonnal átírt Newyorkba s felkérte az ottani hatóságot, hogy kutasson a titokzatos *Hergesell* ügyében. Az amerikai nyomozatról ezideig nem érkezett hír a főkapitányságra, ahol egyébként is tartózkodással fogadnak minden *Kecskeméthy*-re vonatkozó leleplezést.

Hergesell személyével most nem első ízben hozták összefüggésbe a sikkasztót. Már akadtak olyan Amerikát járt magyarok, akik a newyorki játégyárosban *Kecskeméthy*-t gyantották és a nyomra vezető jutalmazására kitűzött huszezer korona reményében, mozgósították a rendőrséget. A főkapitányságon nyert értesülés szerint arra gondolni sem lehet, hogy *Kecskeméthy*-t, ha kézre kerülne is, letartóztassák. Büntető uton felelősségre vonni nem lehet a sikkasztót, mert ügye már 1907-ben elévült. Csak arról lehet tehát szó, hogy az elsikkasztott hétszázhetvenhétezer koronát polgári bíróság útján visszapereljék tőle.

A főkapitányság ma ebben az ügyben a következő hivatalos felvilágosítást adja:

Mint egy hat héttel ezelőtt megjelent a rendőrségen egy *Neumann Mór*né nevű newyorki asszony és elmondta, hogy Newyorkban van egy *William Hergesell* nevű játégyáros ki *Kecskeméthy Győző* adósikkasztóval teljesen azonos. A rendőrség *Neumann*-éval jegyzőkönyvet vételelt fel s azután egy átirat kap-

esán elküldte a konzulátusunknak azzal, hogy ha Neumanné vallomása igaz, úgy nyomban intézkedjék, hogy William Hergesell vagyonára zárlatot rendeljen el az ottani rendőrség. A főkapitányság külön kiemelte átiratában, hogy ha a személyi körözüvény tényleg megegyezik az ál-Hergesell el, úgy erről a szenzációs fordulatról kábeltáviratot küldjenek a főkapitányságnak. Kedvezőtlen esetben rendes átirat is elégséges a kudarcos tévedés regisztrálására. A newyorki rendőrségtől a főkapitányság mint-hogy még ma sem kapott hivatalos átiratot, biztosra veszi, hogy Neumanné erősen tévedett a személyben illetőleg.

A ciankális főhadnagyot Bécsbe szállították.

A merénylő tovább tagad.

Távirati tudósítás.

Arad, november 29

A bécsi vezérkari tisztek merénylőjét, Hofrichter Adolf főhadnagyot tegnap Linzből, az állomáshelyéről, erős katonai fedezet alatt Bécsbe szállították. Elszállítása előtt Linzben még szembesítették a megvádolt főhadnagyot a Ploy és Müller dobozáru cég egyik főnökével. Ploy Rikárd Hofrichter főhadnagyban határozottan fölismerte azt a katonatisztet, aki néhány héttel ezelőtt üzletében a kérdéses dobozokat vásárolta.

(Elszállítás a bécsi fogházba)

Amikor a vonat vasárnap Hofrichterrel Bécsbe érkezett, véletlenül Kerec Ferdinánd főherceg is a pályaudvaron volt, akivel a találkozást Hofrichter elkerülni igyekezett. Kévéssel fél 7 óra előtt a kocsit, a melyben Hofrichter a pályaudvartól bevitték, megállt a helyőrségi fogház előtt. Hofrichter bevitték az épületbe, ahol Huszár Antal százados, fogházparancsnok vette át a kísért három tiszttől. Hofrichter a fogházban újból megmotozták, azután cellájába kísérték. Az a cella, ahová Hofrichter elhelyezték, a tisztek részére van fenntartva, elkülönítve a legénység cellájától. Hofrichter nemsokára a cellába való elzárása után lefeküdt, de nem tudott elaludni. Meg van törve.

Ma délelőtt 9 órakor kelt fel s fekete kávé kapott. Délben a közeli vendéglőből hozatott ebédet. Legközelebb megfogják vizsgálni Hofrichter elmeállapotát, s ha erre kevésnek bizonyulna a helyőrség orvosi kara, valószínűleg valamelyik egyetemi tanár segítségét is igénybe fogják venni.

(Terhelő adatok.)

A polgári hatóság ez ügyben való szereplése be van fejezve. A vizsgálat további folyamán kiderítették, hogy Hofrichter november első hetében shapirograph-papírost vásárolt, ugyanolyan alakut, a minő a méregpilulákhoz csatolt prospektus. E papírosból nem találtak nála. Hofrichter kijelentette, hogy miután nem használhatta fel, elégette ezt a papírost.

A legfőbb katonai hadbírószág Hofrichter Adolf főhadnagy büntetésének elbírálására a bécsi helyőrségi hadbírószágot jelölte ki, mely most már a saját hatáskörében fogja a büntetést lefolytatni.

A vizsgálatot vezető hadbíró mindenekelőtt közölte a vádlottal azon nyomós bizonyítékokat, amelyek a főhadnagy bűnösségét immár csaknem kétségtelenné teszik. Különös terhelő körülményt képeznek Hofrichter Adolf főhadnagy doboz és ostyahüvelyek vásárlásai.

A vádlott terhére szól abbeli tagadása is, hogy a kritikus időben, szabadságideje alatt Bécsben tartózkodott, holott kétségtelen beigazolást nyert, hogy Hofrichter hat napi szabadságidejéből két teljes napon át Bécsben tartózkodott. Végül terhelő a vádlottira az írás-

szakértők véleménye is, amennyiben a méregpilulák kísért levelének kézírása teljesen hasonlít Hofrichter keze írásához. Minthogy azonban Hofrichter álhatalosan tagadja a tett elkövetését, ennélfogva a vizsgálóbíró felszólította a vádlottat, hogy terjessze elő mentő bizonyítékokat. Hofrichter főhadnagy a tegnap éjjeli újabb kihallgatása alkalmából, a terhelő bizonyítékok sulya alatt, már erősebb kedélyhullámzást árukt el, sőt erős levertséget tanúsított, ugyanarra, hogy eddig tanúsított nyugodt önbizalma láthatóan ideges kedélyállapotra változott. A vádlotton ugyanis oly nagymérvű idegesség tünetei jelentkeztek, hogy a kihallgatást félbe kellett szakítani. Ha részletes vallomást nem tesz, akkor a nyomozás sokáig elhúzódik.

(A főhadnagy felesége.)

Hofrichter feleségét nagyon megtörte a dolog. Tiltakozik az ellen, hogy férje követte el a gyilkosságot.

— Odaadó szerető férj, a legjobb barát és a legjobb ember a világon — mondta. Nem busította el az sem, hogy legutóbb nem neveztek ki. Vigan, mosolyogva mondotta a férjem:

— No, majd legközelebb megkapem a harmadik csillagot.

Radó Károly a siófoki viharban.

Taifun a Balatonon.

Néhai jó Radó Károly, a leghamisítatlanabb bohém többé nem nevet, nem nevetett, de nem is panaszkodik. A sorsharag elég rossz szó és a pech sem különb nálánál, amit azonban a két fogalom ápol és eltakar, az Radó Károly legszen-
tebb meggyőződése szerint csak azért született meg, hogy az ő nyomába szegődjék és üldözze őt, mint „a lovat a sötét gond”.

— Nálam még a szurok sem pechesebb, szokta mondani és ezt annyira hitte, hogy okvetlenül — nevetnie kellett melléje.

— Ha én koporsókat árulnék, akkor a halál divatját mulná és ha én elmentem nyaralni, akkor bizonyos volt, hogy egész idő alatt esett és nem lehetett kimozdulni a szobából.

Ezek voltak a bizonyítékai a maga pecheseteire. Egyszer azonban a sorsharag megkegyelmeztet neki. Siófokon nyaralt. Természetesen magával vitte egész téli garderobját is mert, meg volt győződve, hogy olyan viharok még nem fújtak végig a Balatonon, mint az ő ott tartózkodása alatt fodrozzák a magyar tenger tükrét.

Csalódott. Gyönyörű, derűs és forró nyár olt. Heteken át egyetlen báránnyel is szag-

gatta meg a sümegei hegyeket borító kék levegő-egyet. Rengeteg nép lepte el a siófoki strandot, mely akkor kezdett világhírű fürdőhelyé alakulni. A fürdő tulajdonosa, a derék bencésrend, a nyári üdülőhelyek kedves szórakozásait meghonosította és egy szép vasárnap délutánra tombolát hirdetett jótékonyeóra.

Óriási közönség vett részt a játékban. Radó Károly is ott izgult néhány aradi barátja társaságában. Egy tombolajegyet vásárolt, csak épen azért, mert jogot akart váltani az izgalomhoz.

Oda se figyelt a menetére.

— Fogadok, hogy olyan számok, mint amelynek az én táblámon vannak, még a számrendszerben sem találhatók, nemhogy a játék-vezető zsákjában. Majdnem igaza volt. Az ambókat, a ternókat, sőt a kvaternókat is a körülötte nyüzsgő és mulatozó közönség nyerte el.

A kvinternókra került a sor. Csupa értékes tárgy állott sorjában elhelyezve a játékrendező bizottság díszes sátorjában. És amint a számokat húzó leányka egymásután a Radó Károly tombolajegyén levő számokat diktálja be, ez előbb csendes mosolylyal, majd fokozódó kíváncsisággal, végül felajzott izgalommal adja át magát a játék hevének. Három, kettő, majd végül egy szám hiányzik a táblájáról, hogy elnyerje a legszebb kvinternót. Magasra tartja a jegyet, csupa fül és megfeszített figyelem, mert most már sorsát nem kerülheti el. Kivételesen nyernie kellett. Ő volt az egyedüli, akinek egy száma hiányzott: a 13.

A leányka belenyul a számtartó urnába, kihuz egy számot, átnyújtja a kikiáltónak.

— Tizenhárom — harsogja ez.

Radó Károly diadallal lobogtatja a jegyét és indul, hogy átvegye a nyereményt.

Ebben a pillanatban vihar kerekedik a hegyek felől, felkapja a tombola sátozt és mindenestől belesöpri a Balatonba. Futva menekül mindenki, mert rettenetes a hirtelen vihar ereje a Balaton mellett. Félóraig tartott a természet szeszélyes játéka. Ismét derűs, csendes forró nyári nap hevében sütkérezett a fürdő közönsége.

— Látjátok — mondta este a vacsoránál Radó barátainak. — Ez nekem való hely. Itt olyan pechem van, amilyen hozzám illik. Nem is megyek én el innen, hacsak vasuti szabadjegyet nem küld a miniszter.

És mit tesz a miniszter? Küldött neki vasuti szabadjegyet. Egy újságíró barátja kérte a részére az ő tudta nélkül. Mert mit csináltak volna ők Aradon, ha Radó Károly beváltja fenyegetését és Siófokon marad.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Csalások nagyban. Több ízben megirtuk már Krausz Mór Márkné és Kalmár Antal ügyét, akik Pécskán üzletet nyitottak és hangzatos címek felvétele és nagyhangú nyomtatványok készítése után körülbelül 75 kereskedőt csaptak be kisebb-nagyobb összeg erejéig. Az aradi királyi törvényszék hitelezési csalás címén emelt vádat ellenük. Ma tárgyalta az ügyet az aradi királyi törvényszék, de a tárgyaláson egyetlen-egy panaszos sem jelent meg. A bíróság Krausz Mór Márknét 10 hónapi, Kalmár Antalt 8 hónapi fogházbüntetésre ítélte, de mindkettőjük büntetését az elszentvedett vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette.

§ Gyanus halál. Krizsán György aradi disznéalkusz szombaton Világoson volt üzleti ügyek elintézése céljából. Szombaton este érkezett meg Aradra és feleségének rosszullétről panaszkodott. Fényes Samu dr. orvost hívták el a beteghez, aki gyomorrontást konstataált és orvosságot rendelt. Az éj folyamán Krizsán állapota rosszabbodott és reggelre meghalt. Hecht Adolf tisztí orvos jelent meg a halott megvizsgálására és a halálozás körülményeiből arra következtetett, hogy a gyomormérgezés esete nincs kizárva. Jelentést tett a rendőrségnek és ez az ügyességet képte a boncolás elrendelésére. Holnap felboncolják a halottat.

HIREK.

Radó Károly dr. temetése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 29.

Mélységes szomorúság, előkelő és nagy közönség impozáns részvéte kísérte utolsó útjára a szombaton elhunyt Radó Károly dr.-t. A temetés ma délután három órakor volt a zsidó temető halottas házából, ahol sok virág és koszoru fődte a koporsót. A gyászbeszédet Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi tartotta. Megható beszédében vázolta Radó Károlynak közéleti és társadalmi szereplését, mellyel pártfogolt minden nemes és szép mozgalmat, majd hangsúlyozta azt a kapcsolatot, mely az elhunytat az aradi zsidó hitközséghez részben atyja hivatása, részben saját tevékenysége révén fűzte.

A főrabbi beszéde után Szende Tivadar dr. ügyvéd mondott megindító bucsuztatót az elhunyt barátai és kartársai nevében.

— Bohémfejedelem voltál — mondta többek közt Szende dr. — akinek megjelenése is már derűt fakasztott, akinek szeretetreméltó lénye, kifogyhatatlan ötlete a humornak örök forrása volt. Csupa szívember voltál és aki csak társaságodban lehetett, mindig hálával és szeretettel fog emlékezni rád.

A templomi énekgyász dala után a sirba helyezték a koporsót.

A temetésen a gyászoló család tagjain kívül megjelentek:

Nagy Sándor dr., Lőcs Rezső, Tagányi Sándor dr., Nemess Zsigmond dr., Ottenberg Tivadar, Révész Adolf, Tisch Mór dr., Kell Lipót dr., Szende Tivadar dr., Löwinger Miksa dr., Mandl Vilmos dr., Seidner Bernát, Seidner Rudolf, Seidner Sándor, Tolnai János dr., Mayer Miksa, Szendrey Mihály, Funkestein József, Vajda István dr., Schütz Henrik dr., Tenner József, Tenner László, Somló Armin dr., Salgó Miksa dr., Mittler Izidor dr., Szalai Arnold dr., Reisinger Ferenc dr., Hegyi Albert, Assael József, Csillag Lajos, Szegő Hugó dr., Deutsch Andor, Bing Hugó, Freud Fülöp, Czukor László, Bak Sándor, Holländer Sámuel, Faragó Rezső, Reiniger Samu, Keppich Jakab dr., Keppich Zsigmond, Vörös Henrik, Herz Andor dr., Basch Simon, Nagy Lajos, Schreyer Viktor, Pálmai Lajos dr., Horváth Vilmos, Sági Henrik, Radó Gyula, Endre Géza, Lits Antal, Klein Ignác, Sugár József, Werber Miksa dr., Singer János dr., Benda József stb. stb.

A koporsót borító koszorúk feliratai ezek voltak:

Közelethelel — az aradi ügyvédi kamara. Imádkoztunk Károlynak — Anyád, testvéreid. Szeretett Károlynak — feleséged. Egykori munkatársának — az Aradi Közlöny. Carolusnak, kiváló munkatársának — a Függelenség. Barátunknak — Csillag Lajos és neje. — Barátaitól. — Szabó Kitty és Margit, stb.

— Damjanichné haldoklik. Budapestről jelentik: Özv. Damjanich Jánosné, az aradi vértanu özvegye, aki kilencvenedik életévét betöltötte, utolsó óráit éli Szentkirályi-utca 51. számú lakásán. Az erős szervezetű, szívós természetű asszony, aki friss, jó egészségben ünnepelte november 16-án családi körben 90-ik születésnapját, pénteken este 8 órakor hirtelen rosszul lett. Megrémült házvezetőnője, Hoffmann Margit nyomban orvosért küldött és egyben értesítette Damjanichnének a házban lakó leányát, Végh József kúriai bíró feleségét. Sulkowski dr. konstataulta, hogy Damjanichné agyvérzést kapott, amely aggkori gyengeségnek következménye. Orvosa gon-

dos kezelés alá vette, de kijelentette, hogy *nincs remény* és a nagybeteg csak ideig-óráig élhet. Szívverése nagyon gyöngye. Állandóan környezetében vannak leánya, Végh Józsefné, unokaöccse, Csernovits Diodor dr. Aradról, továbbá Csernovits Roxán és Csernovits Agenor főmérnök Szegedről és Csernovits Géza. A beteg nem ismer meg senkit, állandóan agonizál, letargikus állapotban fekszik.

— Megmérgezett román tábornok. Bukarestből táviratozzák: A múlt héten meghalt Bukarestben Dianu tábornok. A temetés után az ügyészség anonim levelet kapott, amely szerint a tábornok halálát az okozta, hogy egyik rokona mérget adott be neki. Az ügyészség kihallgatta Koslinsky dr. kezelőorvost, aki elmondotta, hogy öt négy nappal ezelőtt a tábornok fia hívatta, már halva találta. A tábornok fia, Dianu főhadnagy ekkor közölte vele, hogy ő az atyjának a rendelt orvosság helyett tévedésből klórcinket adott be, ami dezinfectálás céljából volt a lakásukon. Rögtön felismerte tévedését, orvosért küldött, aki gyomormosást rendelt. A gyomormosás után a beteg jobban érezte magát, de néhány nap múlva újból rosszul lett, mire a fia Koslinskyért küldött, de mire ő megérkezett, a tábornok meghalt. A katonai és polgári hatóságok nyomozást indítottak az ügyben.

— Az aradi tanoncotthon. A június havi közgyűlés elhatározta, hogy az új fa és fémipari szakiskola részére felelőleg a Mittelmandtelek északi részén levő 1500 négyszögöl ingyen területet, továbbá 500 ezer korona annuitását ötven éven át, ha a kereskedelmi kormány az iskolát felépíti, felszereli és fenntartja. A mostani iskola épületét a kérelem teljesítése esetén tanoncotthonná alakítja át a város — mondotta ki továbbá a közgyűlés — és a kereskedelmi minisztertől minden elhelyezendő tanuló részére havi husz korona segélyt kér, mindaddig, míg az otthon létezik. A kereskedelmi miniszter — mint azt megírtuk — augusztus hónapban küldött leiratában arról értesítette a törvényhatóságot, hogy örömmel értesült a város áldozatkészségéről és az új iskola, valamint a tanoncotthon létesítésére évi tízezer korona állami hozzájárulást helyezett kilátásba tíz évi időtartamra. A tanoncotthon bizottság ma délután tartott ülésén foglalkozott a miniszter leiratával és konstataulta, hogy a miniszter valószínűleg félreértette a város intencióját és elhatározta, hogy újabb felterjesztést intéz a kormányhoz, melyben a júniusi közgyűlés által az iskola céljaira felajánlott városi hozzájárulásokat újból a miniszter rendelkezésére bocsátja és a tanoncotthont az esetben létesíti, ha évi tizenötezer korona támogatást biztosít mindaddigra, míg az otthon feladatát teljesíti. Ezt a feliratot a tanács utján egy küldöttség juttatja el Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez. A küldöttség tagjaiul Varjassy Lajos polgármestert, Kovács Vince tanácsnokot, Barabás Béla országgyűlési képviselőt és Nesnera Aladár főigazgatót kéri fel a tanács. A miniszter újabb választát a tanács a közgyűlés elé fogja terjeszteni.

— Felolvasó-esték a kamarában. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara az idei tél folyamán is folytatja azokat a felolvasó-estéket, melyeket tavaly rendezett. Az első felolvasó-est az idén december hó 10-én, pénteken délután 6 órakor lesz a Kamara székházának disztermében. Előadást tart: Ottenberg Tivadar kamarai beltag: a váltóról.

— Eljegyzés. Szilágyi János törvényszéki hivatalnok eljegyezte Gábor Lajos magyar kir. államvasuti hidmester bájos leányát. Arankát. 4448

— Kell Manó cég ajánlja hirneves ke-lengyecharisnyáit és ruhadisz remekait. Telefon szám 673. 131

— Házassulandók figyelmét felhívjuk Bruckner Lipót dus választéku butorraktárára. — Neuman-palota. 3701

— A Pallós-ügy. Lapunk vasárnapi számában irtunk az arad-kikindai vasutnál történt visszaélésekről s Nemess Zsigmond dr. nyilatkozatát is közöltük. A nyilatkozat egyidejűleg a Budapesti Hirlapban is megjelent. Ez ügygyel kapcsolatosan Nemess dr. ezt közli velünk ma este:

— Most értesülök róla, hogy A Nap-ban meg az Uj Hírek-ben nevem aláírásával ez a furcsa nyilatkozat jelent meg hétfőn este:

„Budapesti lapokban nevem aláírásával félrevezető tendenciózus cikkeket láttam napvilágot az arad-kikindai vasut ügyében. Kijelentem, hogy nevemmel visszaélés történt. Semmiféle cikket nem irtam, nem is volt tudomásom azok megjelenéséről. Kötelességem kijelenteni, mint a kiküldött vizsgálóbizottság egyik tagja, hogy ebben az ügyben még nem is üléseztünk, tehát nyilvánvaló rágalom az, hogy ez a bizottság a vállalkozó működéséről akármilyen jelentést, vagy határozatot produkált volna.“

Kijelentem, hogy ezt a nyilatkozatot nem tettem, annak közlésére senkitől nem hatalmaztam s ilyen nyilatkozat megtételét szükségesnek nem is tartottam.

— Névmagyarosítás. Handel Janka aradvárosi tanítónő, nevét belügyminiszteri engedéllyel Horváth-ra változtatta.

— Elkobzott román röpirat. Az aradi rendőrség ma, az aradi törvényszék vizsgálóbírájának megkeresésére, lefoglalta és elkobozta a Tribuna könyvkereskedésében Jorga Miklós bukaresti egyetemi tanár röpiratát, melynek címe Les Hongrois et La Nationalité Roumaine. A kereskedelmi miniszter már régebben megvonta a röpirattól a postai szállítást jogát.

— A vesztőhelyre. A 13 vértanu kivégzési helyének megváltására befolyt adományok: Eddig befolyt 57367 kor. 72 fill., Tárpa község 50 kor., Szekelykereszturi önszegélyző népbank 20 kor., Mecsekszabes község 10 kor., Battonyai róm. kath. elemi iskola 2 kor. 50 fill., Szepesváraljai főszolgabíró 05 fill., Fejérvármegye 100 kor., Besencei polgári olvasókör 3 kor., Győri olvasó-egylet 20 kor., Stelly Géza igazgató Budapest 5 kor., Vizaknay járási főszolgabíró 51 kor. 50 fill., Szamosújvár sz. kir. város 10 kor. Összesen 5779 kor. 77 fill.

Az aradi ipartestület jegyzőirodájában a vesztőhely megváltására a következők adakoztak: Jung Rezső 20 fill., Vörös József 40 fill., Kramarovits József 1 kor., Weisz Márton 60 fill., Sonnenwirth József 70 fill., Valenta Gyula 20 fill., Kövesdy Lajos 1 kor., Guth János 40 fill., Leiber Frigyes 40 fill., Richter János 1 kor., Papszt Rezső 1 kor., Birócz György 1 kor., Véber Rezső 1 kor., Baráth László 20 fill., Kolhammer Ferenc 30 fill., Csóky János 20 fill., összesen 9 korona 60 fillér. Eddigi gyűjtés 275 kor. 26 fill., összegyűjtés eredménye 284 korona 86 fillér.

— Tűz. Este fél tízkor a toronyór tüzet jelentett. A Választó-utca 64. számú házban a kocsiszin teteje gyuladt ki. Ennek háta mögött van a Nagy Miklós tulajdonában lévő Választó-utca 65. számú ház, melynek szalma fedele szintén tüzet fogott. Ugy a szin, mint a háztető elégett. Míg a tűzoltóság itt dolgozott, az alatt a tűzörtségnek azt jelezték, hogy a Fábán-utcai Műlek-házban tüz keletkezett. Az otthon maradt őrség gyorsan kivonult, leszerelt a ház előtt, de tüzet nem talált. Valakinek éretlen tréfája készítette a tűzoltóságot kivonulásra. Rövid időn belül ez a második ilyen izetlen tréfa. A rendőrség megindíthatná a nyomozást és megállapíthatná, kinek okoz mulatságot, hogy éppen a veszély idején tegye próbára az ő és a tűzoltóság türelmét.

— Kifosztott aradi utazó. Nádor Bernát aradi kereskedelmi utazó november 26-án Budapesten felszállt az Aradra induló gyeravnatra. Szolnok és Püspökkladány között észrevette, hogy pénztárcája, melyben 640 korona készpénz és sorsjegyek voltak, eltűnt. Aradra érkezve feljelentést tett a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást.

— **Kettős gyilkosság Aradmegyében.** Az aradmegyei Sikula községben lakó Mojsza György 20 éves cigány fiu a község több korcsmáját bejárta tegnap este Butár Juon és Butár Petru fiatal román legényekkel. Boros állapotban összeveszték és a cigány fiu a két román legényt bicskával agyonszurta. A gyilkost letartóztatták. A halottak boncolására ma az aradi vizsgálóbíró és a törvényszéki orvosok kiutaztak.

— **Halálozások.** Segesvárról táviratozzák, hogy Haller Lujza grófnő, néhai Haller Ferenc gróf leánya ott meghalt. A megdicsőült grófnő rendkívül lelkes magyar nő volt. A fehéregyházai csatatéren állt kastélya, ahol a grófnő a Petőfi emlék felállítására és fenntartására érdekében nemes és hazafias szolgálatokat tett. Halála meggyeserte nagy részvétet kelt. Kedden délelőtt temetik. A Petőfi-társaság meleghangu részvétet küldött a családnak és koszorút helyezett ravatalára.

Waller Géza aradi állami szőlészeti felügyelő tegnap meghalt 45 éves korában.

— **Egy örült asszony vádjai.** A budapesti ügyészséghez egy zavart tartalmu, összefüggés nélküli feljelentés érkezett, amely Szathmáry Gábor békési főjegyzőt a legképtelenebb vádakkal illeti. A feljelentést Szathmáry Gábor volt felesége, született Szirmai Regina adta be az ügyészséghez és azzal vádolja meg volt férjét, hogy vagyonából teljesen kiforgatta, őt anyagilag tönkretette, hogy többször élete ellen tört.

Szathmáry Gábor főjegyzőnek volt felesége igen sok gondot, bajt és kellemetlenséget okozott. Számos polgári és büntető pert indított az asszony ellene, nyilttéri közleményekkel molesztálta, de a főjegyző a sok zaklatás elől ahányszor lehetett, békésen kitért, vagy pedig az ellene felhozott vádak alól tisztázta magát a bíróság előtt. A zavart fogalmazványt — bár annak a szerzőjét pár nap után a lipótmezei tébolydába zárták, — a budapesti ügyészség kellő komolysággal fogadta s elrendelte a bűnügyi előnyomozat megindítását. Időközben Szathmáry Gáborné, született Szirmai Reginát a lipótmezei tébolydából a gyulai elmeógyógyintézetbe helyezték át, úgy hogy ez ügyben kihallgatása Pesten lehetetlenné vált, ezért az ügyészség a kétes értékű feljelentést a gyulai rendőrkapitánysághoz tette át, hogy a gyulai elmeógyógyintézetben levő panaszost (!) a rendőrkapitányság halgassa ki. Természetes, hogy ez a kihallgatás igen sok akadályba fog ütközni s a nyert vallomásnak sem lesz semmi értéke sem, mert azt egy elméjében megzavarodott asszonytól fogja nyerni a kihallgatásával megbízott rendőrkapitány: Bessenyei Vendel, aki a kihallgatást megelőzőleg arra fogja kérni az elmeógyógyintézet vezetőorvosát, hogy írásbeli véleményt adjon arra vonatkozólag, vajjon Szathmáry Gáborné kihallgatható-e, vagy sem s ha igen: vallomása beszámítás alá eshetik-e, vagy se? Szathmáry Gábor békési főjegyző volt felesége, ki azóta már másodszor is férjhez ment Holdy Gyulához, de azért következetesen használja feljelentéseiben a Szathmáry Gáborné aláírást, már évek hosszú sora óta üldözési mániában szenved s e miatt már azelőtt is többször volt tébolybában. A szerencsétlen asszonynak az a régeszméje, hogy mindenki üldözi és hogy családtagjai életére törnek. Életveszélyes fenyegetések miatt fia ellen is indított már többször bűnvádi eljárást, de úgy azok, valamint volt férje, Szathmáry Gábor ellen tett mostani feljelentése nem egyéb, mint beteg agyának szüleménye.

— **Sztrájkoló diákok.** Zomborból táviratozzák, hogy az ottani szerb tanítóképző intézet II., III. és IV. évfolyambeli növendékei péntek óta nem látogatják az előadásokat. Sztrájkbalépésük oka a tananyag nagy terjedelme és néhány tanár nagy szigorúsága. A békéltetési kísérlet eddig eredménytelen. Az igazgatóság sürgős jelentést tett a karlocai patriárkánál és onnan vár további intézkedéseket.

— **Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme.** Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— **Önként jelentkezett rabló.** A hónap elején vakmerő rablómerénylet tettesét nyomozta a rendőrség. Mint megírtuk, Kepeczán Demeter pécskai lakost a vágóhid közelében, a kocsijára felkötözött suhanc hátulról megtámadta, élesre fent késsel háromszor súlyosan megszurta. Greén Nándor főkapitány és detektívjei hosszús munka után megállapították, hogy rablási szándékkal támadta meg a merénylő Kepeczánt és megállapította azt is: Keszeg Ferenc 16 esztendő bognár tanuló a tettes. Kézrekerítésére megtette a rendőrség a szükséges intézkedéseket, amelyek azonban eredményre nem vezettek, mert Keszeg elköborolt és koldulással tartva el magát, el tudta kerülni a nyomozó hatóságok halóját. Lerongyolódva és lezülve érkezett tegnap este vissza Aradra és azonnal jelentkezett Szcepkovszky Teofil ügyeletes rendőrhadnagyánál. Elmondotta, hogy éheznek és tudta, hogy keresik, ezért adja át magát önként a hatóságnak. Bevallotta, hogy mikor Kepeczán felvette a kocsijára, elhatározta, hogy akár gyilkosság útján is megszerzi a gazda pénzét és az emberölésben csak az gátolta meg, hogy Kepeczán ledobta a kocsiról. A 16 esztendő bűnös abnormális ember benyomását kelti. Testileg eléggé fejlett suhanc, aki azonban nincs tudatában annak, hogy mit cselekedett, mert a főkapitány ama kérdésére, érez-e bűnbánatot szörnyű tette miatt, valóságos felháborodással azt válaszolta, hogy nem követett el bűnt, csak a pénzét akarta elvenni Kepeczánnak, tudva azonban, hogy ez ellenállást fog kifejteni, kénytelen volt előbb őt ártalmatlanná tenni. Lehet — ugymond — hogyha nem dob le a kocsijáról, akkor meg is ölöm, de ennek nem én, hanem ő lett volna az oka. Minek ellenkezik? A rendőrség holnap átkísérteti Keszeget az ügyészséghez.

— **Születések, halálozások.** Az aradi anyakönyvi hivatalban november 29-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: **Született:** Kovács János felügyelőnek János nevű fia, Oppenheimer Lajos ügynöknek Olga nevű leánya, Keresztes Demeter gépmunkásnak Péter nevű fia, Nyagu Vazul cipészsegédnek Katalin nevű leánya, Zoborszky Adolf géplakatosnak Amanda nevű leánya, greifenfeldi levag Pelhrimovszki Aladár városi hivatalnoknak László nevű fia. **Meghalt:** Stey Antal 21 hónapos fiu, Keszler Géza 4 hónapos fiu, Busa Béla 3 hónapos fiu, Roska Koszta 50 éves napszámos, Bodó Mihályné 33 éves magánzó.

— **Köszönetnyilvánítás.** Lukács Lajos és neje bold. Radó Károly dr. ravatalára szánt koszorúmegváltáskép 10 koronát adományozott az izr. népkonyhának, mely szíves adományért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Perzsa szőnyegraktáramat a Neuman-palotában Széchenyi-utcai oldalon megnyitottam.** Szíves pártfogást kérek. Tisztelettel Schwarcz Zsigmond. 4392

— **Szabó-féle páрмаi iholya szappan a szappanok ideálja.** Rendkívül kellemes illata s bőrpuhító üdítő hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Ha igazán finom szappannal akar mosdani, felesleges, hogy drága külföldi szappant vegyen. Egy darab 70 fill., 3 drb. 2 kor. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hánzu Nesztor és Hegedűs Gyula cégeknél. 3943

— **Menyasszonyi kelengyék szolid, szakavatott kivitelben legelőnyösebben beszerezhetők Heim J. cégnél Arad, gróf Nádasdy palota, Szabadságtér 20. 3407**

— **„Nádlér-féle Hófehér fogtisztítószer“ hódít az egész világon.** Kapható Vojtek és Weisz drogueriájában Aradon. 4271

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17**

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz. 1942

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipócai Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Radófrakpart 8.

TARKASÁGOK.

★

(Három kérdés.) A kolozsvári egyetemen történt. Az egyetemnek van egy tudós, de nagyon öntelt tanára, aki igen fenhéjazó, hányaveti modorban kezeli a vizgázókat. Nem is örvend népszerűségnek a hallgatók között. A multkoriban aztán a hallgatóság nagy gaudiama között alaposan letromfolta az egyik jelölt a professzort. A dolog úgy történt, hogy a tanár berontott a szigorlati terembe ezzel a kijelentéssel:

— No, uraságodnak adok a négy forint ötven krajoárjért (ennyi a vizsgadíj) három kérdést.

Ezzel felteszi az első kérdést. A jelölt meg se mukkan, nyugodtan ül a helyén.

— No, jelölt ur, nem tudja? Már csak két kérdés van hátra.

Azzal feladja a második kérdést. A vizgázó hidegvérrel pöдри a bajuszát és fel se néz. A professzor türelmetlenné válik.

— Jelölt ur, figyelmeztetem, hogy csak egy kérdés van hátra. Nagyon sajnálom, de ha ezt se tudja, hát megbukott.

A vizgázó végre is felveti a szemét, tárcájához nyúl és kivess egy tiz koronást. Szépen odateszi a professzor elé és így szól:

— Méltóságos uram, itt van tiz korona. Kérek még három kérdést és egy koronát vissza!

(A drága bor.) Egy aradi uriember a napokban ünnepelte születésnapját. Ebből az alkalmából maga kőas gyűjtő barátait és fényes lakomával traktálta meg őket. Kitűnő borok, konyakok és likőrök kerültek az asztalra s a vendégek nagyokat élveztek, mikor egyszerre megszólal a házigazda:

— No fiuk, most olyan bort fogok nektek adni, amelyet még az öregapátok se ivott. Nyolcvan forint volt literje. Miska, — szól oda az inashoz, — hozzál fel öt üveggel.

A vendégek nagy várakozással fogadták a drága italt és megrohanták az üvegeket. Némelyek egy hajtásra lenyelték, mások nagy élvezettel a nyelvük hegyét dugták bele. A hatás azonban a kóstolás után nem akart jelentkezni. A házigazda fürkészve nézte őket.

— No hát, hogy izlik a drága bor? Szavamra mondom, 80 forintba van literje magának.

A vendégek a vállukat vonogatták.

— Hát hiszen jó-jó, de már ennél jobbat is ittunk.

— Jobbat? — csodálkozott a házigazda. Pedig nyolcvan forintomba van literje.

— Az drága. És hol vetted?

— Saját termésem.

(A szórakozott rendőrség.) Az aradi rendőrség néha nagyon szórakozott és kacagtató dolgokat mivel. Itt van egy ilyen disz-eset. Ma két kis gonosz fiu állott az aradi járásbíró előtt lopás miatt.

— Hiszen három vádlott van, — mondja az ügyész — hát a harmadik miért nem jött el?

— A rendőrség, amelynek elő kellett volna vezetni, — mondta a bíró — ártirt, hogy Aradon nem található a fickó. Ismeretlen tartózkodásu.

Az egyik vádlott erre nevetve szolt közbe:

— Nem találják? Hiszen a rendőrség tegnap ítélte el csavargás miatt. Ott ül a rendőrség fogházában.

A bíró átküldött a rendőrségre egy fogházórt megnézni: igazat mondott-e a fiu. S néhány perc múlva visszatért a fogházórt — az ismeretlen tartózkodásu vádlottal.

Pénzt

Jelzálog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a fiók posta mellett.

1748

ÜVEGBŐL TÁPLÁLT

gyermeknek rózsás és teli arcukká, erősekké és életvidámakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-t adnak nekik.

A Scott-féle Emulsió-ban

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan jótéveszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT-féle EMULSIÓ-t nagyon szeretik krémszerű ízéért. Kitűnő bármilyen okból eredő erőhanyaglás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelmeztetni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A kath. kör felolvasó estélye. Az autonóm kat. kör kedden este 5 órakor tartja az ipartestületi palota dísztermében ez idei harmadik felolvasó-estélyét. Az estély műsora a következő lesz: 1. „A vallási eszme és evolúció.” Előadja: Vass József dr. székesszékhelyi tanár. 2. Chopin: Nocturno f. moll. Scherzo b. moll. zongorán játsza Benczedy Irma kisasszony. 3. „Kereszténység és osztályharc.” Előadja: Giesswein Sándor dr. országgyűlési képviselő.

(*) Román hírlapírók szervezkedése. Az aradi „Tribuna” házavátására összegyűlt magyarországi román hírlapírók vasárnap délután értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy erkölcsi és anyagi érdekeik védelmezésére szindikátust alakítsanak és annak alapszabályait jóváhagyás végett felterjesztik a kormányhoz.

Telefon 646. és 259. sz.

A téli tüzelőfa szükséglet beszerzésére ajánljuk a t. favásárló közönségnek, hogy saját érdekében tűzifa szükségletét nálunk vásárolja, mert I. osztályú cserhasáb, I. és II. osztályú bükkhasábfa, cser és bükkdorong tűzifa nálunk úgy legelőnyösebb áron kapható.

Fuvarosok, fűrészelők és hasogatókról szívesen gondoskodunk.

Tisztelt vevőink kívánságára a fát feláprítva is házhoz szállítjuk.

Gróf Zselénszky zimbrói erdőkezelőség tűzifaraktára
Arad, Nagyváradi-ut 12.

3807

VÁROS ÉS MEGYE

Küldöttség a pécskai vashidért. Pécska községből hétfőn délelőtt Povázsay Soma községi jegyző vezetésével küldöttség volt Dálnoki Nagy Lajos alispánnál. A küldöttség a pécska-szentpéteri vashid ügyében járt Aradon és miután meggyőződött róla, hogy annak aktái már a kereskedelmi minisztériumnál vannak, holnap Budapestre megy, hogy a kereskedelmi kormányt a vashid mielőbbi létesítésére kérje.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktézsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, november 29.

Kínólat jó, vételkedv nincs, üzletellen.

Az árak 50 kilométert számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	6.69 — 6.70	6.68 — 6.69
Róza 1910. áprilisra	13.90 — 13.91	13.85 — 13.86
Zab 1910. áprilisra	7.55 — 7.56	7.55 — 7.56
Róza 1910. áprilisra	10.04 — 10.05	10.02 — 10.03
Búza 1910. októberre	11.70 — 11.71	11.70 — 11.72

Zárul 5 órakor

Oestrák hitelrészvény	671.75
Magyar hitelrészvény	779.50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

P. P. M.-Csapó. Ugy tudjuk, hogy befizetés után érvényesítheti a részvényt.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1909. évi november hó 30-án:

B) bérlet.

B) bérlet.

Taifun.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Lengyel Menyhért dr.

SZEMÉLYEK:

Dr. Tokerao	Beregi S.	Iona	Novák Irén.
Jo hikavra	Polgár S.	Teri	Zalay Margit.
Kobayasi	Várnay Jenő.	Elnök	Delly Lajos.
Omayi	Boda Ferenc	Védő	Belinszky.
Bruck	Kulcsár L.	Ügyész	Gerő János.
Lindner	Ditrői Mór.	Esküdt	Leóvey Leó.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909 november: 30-án, kedd:

1. Légihajóverseny. Látványosság. — 2. A pirenei hegyek. Tanulságos. — 3. A hazatérő. Dráma. — 4. Hollandia és népszokásai. Látványosság. — 5. Indiskrét levelek. Dráma. — 6. Dráma a tengeren. Eletkép. — 7. Nincs zsebkendő. Bohózat.

December 3-án

Neró császár.

Előadások délután 5 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

NYILTÉR.

Diamant Jenő

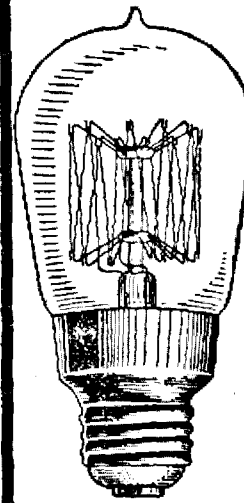
épület- és díszmű-bádogos.

Műhelye és

kész áru raktára: Kazinczy-utca 1.

(Polgári fiúskolával szemben.)

TANTAL-LÁMPA

A legjobb fémzálas izzó lámpa. Arammegtakarítás kb. 60%. Fehér fényel ég. Rázkodásoknak ellen áll. Egési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét. Minden helyzetben, tehát főtfeleállaon, ferdén, oldalt egyformán, kifogástalanul ég. Olcsóbb a többi fémzálas izzólámpánál. Nagyobb rendeléseknél magas rabbat.

Megrendelhető: 4270

Magyar Siemens-Schuckert-művek-nél

Budapest, V., Lipót-körut 5. szám

Női kalap divat szalon!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy valogatott izlést

modeljeim

az őszi és téli szezonra megérkeztek

Dusan felszerelt raktáram által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy egy a legkényesebb, mint a lecsoronyabb igényeket kitévedő elégitent. Számos látogatásért eső

Grünblatt Antonia

Arad, Szabadság-tér 11. I. em.

(a Glück húscsarnokkal egy házban.)

Gyászkalapok a legelőnyösebb idő alatt elkészülnek

Tanulóleányok felvétetnek.

Uj női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni ujjonnan megnyílt

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden e szakmába vágó munkát legelőnyösebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok.

Szíves pártfogásért esedezik

Katona László, női és férfi szabó, Szabadság-tér 1. szám alatt. 2028

Legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok!

Helyi telefon 635.

Vidéki telefon 635.

Weisz és Benjamin

közimunka és rövidáru üzlet ARAD, Andrássy-tér 22.

Ajánljuk az ujjonnan érkezett nagyon szép kezdett és kész kézimunkáinkat valamint mindennemű rövidáru és női divat különlegességeinket.

4058

Nagy raktár

női férfi és gyermek szövött árukban u. m. harisnya, keztyű, valódi Benger-féle trickó ingek és nadrágok, nagy választék gyermekruhák, karakül télikabát, fejkötő sapka, és karmantyuban.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközöljük.

Szolid árak és pontos kiszolgálás.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítjük a n. é. vevőkörünket, ugyszintén a nagybecsű nagyközönséget is, hogy ismét sikerült vászon gyárosunktól egy hatalmas nagy tétel

Czérna vásznat rendkívül olcsó árban megszerezni.

Kérjük ezen kedvező alkalmat mielőbb kihasználni, ily kiváló jó minőségű prima **czérna vászon** olcsó árhoz többé egyhamar elő nem fordul.

23 méter prima creász vászon, 1 vég 17-18 forint.

23 méter egész finom irlandi vászon, 1 vég 20-22 forint.

Paplan lepedő vászon, 1 vég 25-27-28 forint, dupla széles.

Legnehezebb rumburgi alsó lepedő, 1 vég 17-18 forint, dupla széles.

November hó 16-ától kezdve egy nagy **Parthie asztalnemű** kerül eladásra.

Rosenblüh H. és Társa

Szabadság-tér 19.

271

Meidinger- kályharészek

beszerezhetők

Juhász István

lakatos mesternél

Arad, báró Simonyi-utca 7.

Ugyanott 2 drb. szé fehér emailrozott Meidinger kályha 2 szoba fűtésére eladó. 4449

Permetező javítások elfogadottak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztálanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bert nem rongálja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közegeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egység s csavarok és a legjobb minőségű belső gumirozott kendercsövek a legolcsóbb árban

Kuták

a hozzávaló

csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

M. királyi szabadalmazott tűz fecskendő és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Telefon szám 242.

Elektromos erőátviteli motorokat

kikölesönöz, elad és felszerel 3191

Kalmár József

villanyvilágítás, telefon és villamos csengő berendezési vállalata

Arad, Salacz-u. 2.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő-üzlete

Arad, Weitzer János-utca 13. sz.

Kész paszomány és gombkötő áruk nagy raktára.

3537
Rendelések a legizlésebb kivitelben, gyorsan készíttetnek.

Tényleg olcsóbb a szén!

amennyiben 5 métermázsá vételnél plombázott zsákokban hazaszálítva kap kitünően égő, nagy hőfoku jkőszent métermázsánként

2 kor. 80 fillérért

Engel Gyulánál

Miksa-utca 4026

Telefon szám 521.

Pályázati hirdetmény.

A ménesi m. kir. vincellériskola 1910. évi tanúvra való felvételre pályázat hirdettetik.

Felvételi feltételek.

1. Irni olvasni tudás magyarul.

2. Ép, egészséges munkára alkalmas testalkat.

3. A folyamodóknak a katonasoron tul kell lennie lehetőleg.

Azon folyamodók a kik a szőlőmunkával már foglalkoztak, vagy kádármesterséghez értenek, a felvételnél előnyben részesülnek.

A vincellériskolába felvett sajátköltséges tanulók ellátásukért az egész tanúvra 300 koronát, félfizetősök ennek felét tartoznak az iskola igazgatóságánál előleges negyedévi részletekben lefizetni. Az ingyenes helyre felvett tanulók egészen ingyen ellátásba részesülnek.

A felvételért folyamodók (koronás bélyeggel ellátott és kellően felszerelt kérvényeiket a ménesi m. kir. vincellériskola igazgatóságához címezve legkésőbb f. é. dec. 10 ig Ménésre küldjék be.

A folyamodványhoz melléklendő:

1. Keresztlevél. 2. Iskolai bizonyítvány. 3. Községi erkölcsi bizonyítvány. 4. Orvosi bizonyítvány vagy katonakönyv. 5. Szegénységi bizonyítvány, azok részéről, kik ingyenes helyért folyamodnak.

A tanév 1909. január hó 3 án kezdődik.

4458

Ménés, 1910. október hó.

A m. kir. vincellériskola igazgatóság.

Sörcsarnok és étterem átvétel!

Értesitem a városi és vidéki közönséget, hogy a régi jó hirnévnek örvendő 4158

Pannonia sörcsarnok és éttermet

átvettem s azt személyes vezetésem és felügyeiletem alatt folytatom. Gondoskodom izletes magyar konyharól, hol abonneneket is ebéd és vacsorára házon kívül is mindenkor elfogadok, ugyszintén az igen tisztelt tisztviselőkar érdekében 2 óraker külön friss ebéddel szolgálok. Többször világhírű pilseni sör! Naponta friss csapolás! Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Szives pártfogást kér, kitünő tisztelettel

Ottinger László

vendéglős.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstnemeleket kiváltak és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Üzlethelyiség

teljes berendezéssel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni Szőke Arthur és Társa cégnél Boros Béni-tér 11. sz. 4888

Egy burorozott utcai szoba

külön bejárattal, zongora használatlaltal azonnal kiadó, Eötvös-utca 1. szám, I-ső emelet. 4377

Libamáját

veszek legmagasabb.áron. Schwartz Gábor „Vadász“-kávéház, Szent-Pál-utca 13-ik szám, a zsidó templom mellett. 4861

Kecskeméti fajalmák

gyönyörű válogatott, ötkilós postacsomagokban 2-60 koronáért szállít Sandberg Salo (bejegyzett cég) Kecskemét. 4408

Luxenburg gróf,

Lehár Ferenc nagysikerű operettje 2 füzet á 3 K.-ért kapható Ingusz I. és Fia zeneműkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 173

Veszek tudományos könyveket,

szépirodalmi műveket és egész könyvtárakat, szintugy hangjegyeket is a legmagasabb áron. Az összes zsebalaku albumok, melyek 25-30 korona értékű legkiválóbb hangjegyeket tartalmaznak, 2 koronájával kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében, Arad. 3911

Tolnai „Világlapját“

számonként 24 fillér vagy bérletben összes kedvezményekkel, eredeti árban házhoz szállítom. — 100.000 kötetes kölcsönkönyvtáram minden jelentékeny új művel bővítvé. Krausz Paulin, Színházépület. 3241

Kávéház megnyitás és átvétel.

Van szerencsém mély tisztelettel becses tudomására hozni, hogy a

Royal-kávéházat

(Boros Béni-tér báró Nopcsa-épület) Gally Ferencz urtól megvettem és azt e hó 30-án este ünnepélyesen megnyitom. Legfőbb törekvésem lesz, hogy a nagyérdemű közönség teljes megelégedését kiérdemeljem elsőrendű kitűnő kávéházi italaim ugyszintén a pontos és kifogástalan kiszolgáltatás által. Minden este Erdélyi Tóni elsőrangú népzene-kara hangversenye. Teljesen új teke asztalok. Legkedvesebb és olcsóbb szórakozási helyiség. Reggelig nyitva. S. ives pártfogásáért esd alázatos tisztelettel

Balázs Antal,

a Royal-kávéház tulajdonosa. 4489

Épésméz

teljesen beépített keretekben különként 1 kor. 60 fillér és pergett méz különként 1 kor. árban eladó. Előjegyzéseket szíveségből elfogad Meisl és Adler uri divat-áru cég Andrassy-tér. 4321

Szép pehely toll

kapható Boros Béni-tér 15. szám, ajtó 11. 4224

Üzleti berendezéshez

2 szép festett Puld eladó Labdás Péter urnál Boros Béni-tér 15. sz. ajtó 11. 4223

Társalkodónőnek

vagy házikisasszonynak ajánkozik intelligens leány, idősebb urnő, esetleg idősebb házaspár mellé. Cim a kiadóban. 4394

Intelligens fiatalember

különbejárattal szobával teljes ellátást kaphat. Cim: özv. Vargáné Kápolna-utca 8. 4465

Női divat szakmában

jártas 22 év körüli segéd azonnali belépésre kerestetik Licker Ferenc áruháza Aradon. 4457

Rajzoló

alkalmazást kap Rudkowski Ferenc réz és fémáru gyárában Kis Ernő-utca 5. sz. Technikus előnyben részesül. 4459

Alkalmi vételek és eladások

Ékszer-tárgyakban

arany és ezüstnemelekben, Arad legnagyobb óra és ékszer-tárlára

Deutsch Izidor

órás és ékszerész 3751 Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstnemelek, gyémánt és brillians tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereitelnek TELEFON 438. TELEFON 438

Ingusz I. és Fia Arad.

Irodalmi értékű egyszer átolvasott

könyvek

60% és 50%

engedménnyel

Szomaházy: Dr. Kaposy Márta, 3.— kor. helyett 1-50.

Szomaházy: Gyergyóvári hadjárat, 3.— kor. helyett 1-50.

Herczeg F.: Szerelmesek, 4 kor. helyett 2.—.

Herczeg Ferenc művei kötetenként 6.—, 7.— helyett 2-50—3.—.

Mikszáth összes művei kötetenként 6.— kor. helyett 2-50.

Jókai összes művei kötetenként 5.— kor. helyett 2.—.

Vas Gereben művei kötetenként 5-60 kor. helyett 2-50.

Szemere: Doktor Mefisztofelesz 4-50 kor. helyett 2.—.

Nagy Endre: Apostol a hódáságon 5.— kor helyett 2.—.

Magyar írók könyvtára: Molnár Ferencz, Szöllösy Zs., Nagy Endre, Szemere Gy., Vértesi, Pap Mariska legújabb művei 4-50—6.— helyett 2.—, 2-50.

Shakespeare színművei I—VI. 30.— kor. helyett 15.—.

Klasszikus regénytár kötetenként 5.— kor. helyett 2.—.

Abonyi Lajos munkái kötetenként 6.— kor. helyett 3.—.

Vörösmarty összes munkái I—II. 10.— kor. helyett 5.—.

Raktáron tartjuk és nagy engedménnyel szállítjuk az összes jobb és keresettebb szépirodalmi műveket.

Képeskönyvek, Ifjusági iratok,

Az összes szépirodalmi és zeneműajdonságok. Divatos névjegyek 661

legjutányosabban szerezhetők be

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedés Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-u.